

तमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्त्

आणण्डि लालिं

आषाढ पूर्णिमा धर्म चक्र दिवस

प्रकाशक

आनन्दकुटी विहार गुठी, स्वयम्भू

[सं. द. नं. १/०३१ प्र. जि अ. का. का.]

वर्ष ३

अङ्क ३, ४

न. सं. १०६५

इ. सं १६७५

वार्षिक रु. ५/-

मूल्य रु. १/-

“आनन्द भूमि” को नियम

- १) “आनन्द भूमि” आनन्दकुटी विहार गुठिको द्वं मासिक मुख-पत्र हो । “आनन्द भूमि” पूर्णमासा निस्किन्छ ।
- २) यसको वार्षिक चन्दा रु० ५/-, अर्ध वार्षिक रु० ३/-, एक प्रतिको रु० १/-, जुन महिनामा पनि ग्राहक बन सकिन्छ ।
- ३) बृद्ध-धर्म सम्बन्धी लेख मात्र यसमा छापिने छ ।
- ४) कुनै लेखकद्वारा प्रकट भएको विचारको उत्तरदायी सम्पादक मण्डल हुने छैन ।
- ५) प्रबन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवहार र चन्दा व्यवस्थापकको नाममा पठाउनु पर्छ । पत्र व्यवहार गर्दछैरि आफ्नो ग्राहक संख्या पूरा नाम र ठेगाना राखोसित लेखी पठाउनु पर्छ ।
- ६) पत्रिका नलिने भएको खण्डमा वा आफ्ना ठेगाना हेरफेर गर्नु परेसा एक महिना अगाडि नै व्यवस्थापकलाई सूचना दिइनु पर्छ ।
- ७) कुनै पनि रचना प्रकाशित गर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्पादक मण्डलमै रहनेछ ।

आनन्द भूमि कार्यालय
आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं

विषय सूचि

बुद्ध वचनामृत-

श्री ५ महाराजाधिराजको सन्देश	२
स्मृति सम्बोधयंग	३
तानसेन होलन्दी बुद्ध-विहारको एक पृष्ठभूमि	५
जः मावया बुद्धोपदेशे	८
भावना यायेत माःगु खं भतिचा	९
जातक बाखं (१) पदुम जातक (पलिस्वाँया बाखं)	१५
बुद्धोपदेश	१२
स्वयेमाःगु न्हायकं	१३
चिट्ठी २ वटा	१४
समाचार	१५

आपण्हु भ्राती

“चरथ भिक्खवे चारिकं बहुजनहिताय बहुजनसुखाय लोकानुकम्पाय अत्थाय
हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खवे धर्मं आदिकल्याणं मज्जेकल्याणं सात्थं
सव्यज्जनं केवल परिपुण्णं परिसुद्धं ब्रह्मचरियं पकासेथ ।”

(महाबग-विनयपिटक)

मिश्नुहरू ! बहुजन हितका लागि, बहुजन सुखका लागि, विश्वमाथि दयाका लागि, देव र
मनुष्यहरूको हित, सुख र कामको लागि संचार गर । मिश्नुहरू ! आरम्भ, मध्य र अन्त समयसम्म
कल्याण हुने धर्मको अर्थ र माव सहित उपदेश दिएर सम्पूर्ण परिच्छद्व ब्रह्मचर्य(धर्म) को प्रकाश पार ।

सम्पादक मंडल

भिक्षु अश्वघोष, श्री वटुकृष्ण ‘भूषण’, श्री न्हुछेबहादुर वज्राचार्य

वर्ष ३	आनन्दकुटी	आषाढ श्रावण २०३२ बुद्ध सम्बत् २५१९	स्वयम्भू	अङ्क ३, ४
--------	-----------	---------------------------------------	----------	-----------

बुद्ध वचनामृत—

यथापि सुचिरं पुण्यं – वण्ण वन्तं सुगन्धकं ।

एवं सुभासिता वाचा – सफला होति सकुब्बतो ॥

अर्थ— सुगन्ध भएको रास्तो फूलको कदर भए छैं क्रियायुक्त कुरा सफल हुन्छ । (कुरा भन्दा कामको खाँचो छ)

यथापि भमरो पुण्यं – वण्णगन्धं अहेथयं ।

पलेति रसमादाय – एव गामे मुनि चरे ॥

अर्थ— भमराले फूलको रङ्ग रूप नविगारीकन त्यसको रस चुसेर गए छैं मुनिहरू (भिक्षु) ग्राममा विचार गर्दछन् ।

नपरेसं विलोमानि – नपरेसं कताकतं ।

अत्तन्तो‘व अवेक्खेय – कतानि अकतानिच ॥

अर्थ— अर्काको दोष र अर्काले के गन्धो के गरेन भनी हेर्नु भन्दा आपनो दोष र आकुले के गन्धो के गरेन भनि हेर्नु तै बेस छ ।

(धर्मपद)

श्री ६ महाराजाधिराजको सन्देश

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र बीरे विक्रम शाहदेव बाट २५१६ सौं बुद्ध
जयन्तीको उपलक्ष्यमा बक्सेको सन्देशमा हुकुम भएको छ-

अज्ञान, रोग, शोक र अशान्तिले त्रस्त पारेको संसारलाई नेपाल आमाका
सुपुत्र भगवान् बुद्धले सत्य, ज्ञान र अहिंसाको माध्यमबाट शान्तिको बाटामा अग्रसर हुने
प्रेरणा दिनु भएको थियो । आजको विश्वमा उहाँको शान्ति र अहिंसाको सन्देशको
महत्व दिन प्रति दिन बढ़दै गइ रहेको छ । गौतम बुद्धको जन्म, बोधज्ञान र महापरि-
निवारण प्राप्ति भएको आजको दिनलाई शान्तिको आवध्यकता माथि जोड दिइने प्रयास
स्वरूप शान्ति दिवसको रूपमा मनाइनु उपयुक्त नै हो । आजको दिवसले उहाँका दिव्य
सन्देशहरूको अध्ययन, चिन्तन र मनन मात्र होइन, अनुसरण समेत गरी विश्व शान्तिमा
योगदान पुऱ्याउने प्रेरणा दिन सकोस्— यहो हाम्रा कामना छ ।

जय नेपाल ।

स्मृति सम्बोध्यंग

भिक्षु ज्ञानपूर्णिक

स्मृति अथवा सतर्कता स्वतः चार आर्य-सत्य ज्ञान प्राप्तार्थं प्रमुख अंग हो । स्मृति शब्दमा सरलता छ । भावामा कोमलता छ । भावनामा माधुर्य छ, छ अर्थमा गम्भीरता पनि । साधारणतया शब्द बोधगम्य प्रतीत हुन्छ । तर यथार्थता बुझन गाहो पनि जान्छ ।

सम्बोध्यंग = सम + बोधि + अंग, तीन शब्दको समूह हो । “सम्” उत्सर्गको विभिन्न अर्थमा प्रयोग हुन सक्छ । यहाँ स्वतः, स्वयं अर्थमा यो प्रयुक्त छ । ‘बोधि’ ज्ञानको पर्यायवाची हो । “बोधि वृच्चति चतुसु सच्चेसु ज्ञाणं” दुःख, यसको कारण समुदय, समुदयको निरोध, यसलाई निरोध गर्ने श्रेष्ठ, पवित्र आर्य प्रवेदित अष्टांगिक मार्ग – यी चार आर्य-सत्यको यथार्थ अवबोध नै यहाँ ‘बोधि’ शब्द द्वारा परिलक्षित ज्ञान हो । त्यही ज्ञान जब मानवले कसैको मुख नताकी, कसैको पेवा नबनी, आधार भरोसा नलिई स्वतः अवबोध गर्दछ; तब “सम्बोधि” सिद्ध हुन्छ । “सम्बोधि” अतः कसैको वरदान होइन; कसैले दिएर दिन सक्ने ज्ञान होइन । कसैले कसैलाई खुशी तुल्याएर, कसैले कसैको खुशामत गरेर पाउन सक्ने धर्म होइन । यसलाई प्राप्त गर्न स्वयं सतत जागरूक कार्यशील, उद्यमी, ज्ञानी, विवेकी, प्रीतियुक्त शान्त स्वच्छ, शारीरिक, मानसिक अवस्था प्राप्त समाधि सम्पन्न उपेक्षावान हुनुपर्दछ । यसरी जागरूकता आदि विभिन्न गुणहरू सम्बोधि प्राप्तिको विशिष्ट अंग भएको हुँदा स्मृति आदि सात स्वभाव धर्मलाई नै सम्बोधिको अंग सम्बोध्यंग मानिन्द्य र तो अंगहरूमध्ये स्मृतिलाई पहिलो अंगको रूपमा स्थान दिएकोछ ।

स्मृति शब्द सतर्कता, सचेतता, जागरूकता, होशियारी, अप्रमाद निर्मोहादि विभिन्न स्तरीय अर्थहरूमा गाभिन सक्छ । यी शब्दहरू विभिन्न ठाउँहरूमा विभिन्न भावना प्रकट गर्न सम्यक सम्बुद्ध तथागतले प्रयोग पनि गर्नु भएको देखिन्छ । यद्यपि स्मृतिको सामान्य शब्दिक अर्थ स्मरण गर्न, याद राख्नु, सम्झनु, ख्याल गर्नु हो; तापनि यसको वास्तविक क्रियाकलाप, लक्षण आदितिर ध्यान राख्ना उपरोक्त विशिष्ट अर्थहरूको पनि बोध हुन जान्छ ।

वस्तुतः कायिक, वाचिक तथा मानसिक दुष्प्रवृत्ति, दुर्भावना, दुर्विचार, अशुद्ध, अस्वच्छ, अपवित्र, विकारयुक्त कल्पनालाई हटाउन, बलेशावरणलाई पन्छाउन सदा सर्वदा जागरूकता, सतर्कता, सचेतताको बर्ताव गर्ने मानसिक तत्व नै स्मृति हो । जसले गर्दा मानव मात्रले विशुद्धि प्राप्त गर्न सक्छ । शोक परिदेवलाई राम्ररी अतिक्रमण गर्न सक्छ । दुःख दौर्मनस्यलाई अस्तंगम गर्न सक्छ । जाय (श्रोतापन्नादि मार्ग ज्ञान) लाई अधिगम गर्न सक्छ । त्यति मात्र होइन निवाणिलाई समेत साक्षात्कार गर्न सक्छ । यसकै सम्बर्भमा तथागतले “सत्तिपट्टान सुत्त” को प्रारम्भमा दृढ स्पष्ट प्रत्यक्ष स्वानुभवजन्य एवं निर्भीक शब्दमा घोषणा गर्नुभएको थियो “एकायनो अयं भिक्खुवे मग्गो, सत्तानं विसुद्धिया; सोक परिदेवानं समतिक्कमाय; दुक्ख दोमनस्सानं अत्यंगमाय, जायस्स अधिगमाय; निब्बाणस्स सच्छिकिरियाप; यदिदं चत्तारो सतिपट्टाना ।” अर्थात् “भिक्षु हो, यी चार स्मृतिप्रस्थान नै, सत्तवप्राणीहरूको विशुद्धिको निमित्त शोक परिदेवलाई समतिक्रमण गर्नुको निमित्त, दुःख (शारीरिक पीडा) दौर्मनस्य (मानसिक संकट) लाई अस्तंगम गर्नुको

निमित्त क्षयलाई अधिगम गर्नुको निमित्त, निर्वाणलाई साक्षात्कार गर्नुको निमित्त एक मात्र मार्ग हो ।”

आधुनिक युगमा प्रायः सम्पूर्ण विश्वलाई नै अनेकौं समस्याहरूले छोपिराखेको देखिन्छ । ती समस्याहरूलाई विश्वका सबै सबल निर्बल राष्ट्रहरूका प्रमुख व्यक्तिहरूले सतर्कता पूर्वक, होशियारीको साथ शान्ति पूर्ण तरीकाले समाधान गर्न न सकेको खण्डमा विश्वको स्थितिले नै भयंकर रूप लिने सम्भावना देखिन्छ । यदि ठूल ठूला शक्ति राष्ट्रहरूले अथवा त्यहाँका कर्णधारहरूले मोहवस कुनै किसिमको भूल गर्न थालेछन् भने विश्व नै खाडलमा पर्न कुनै बेर लाग्ने छैन । हुन त आज विश्वमा एकातिर धेरै जसो मानिसहरूले स्वर्गीय वातावरण सृजना गर्न महति इच्छा र आकांक्षा लिई शान्तिको खोजमा दौड धूप मच्चाउँदैछन्, मानव मात्रको शान्ति र सुरक्षाको लागि तिनीहरू प्रयत्नशील पनि छन् भने अकोतिर विध्वंसात्मक शस्त्र अस्त्रको होड्बाजीमा आफूलाई होम्न पनि तयार रहेका छन् । आपनो शक्तिको मोहमा परी, आपनो स्वार्थको जालमा फंसी, यदि कस्तै विश्व विध्वंसक प्रलयकारी शस्त्र अस्त्रको प्रयोग वैज्ञानिक आविस्कारलाई दुरुपयोग गरी विज्ञानको महान देनलाई माटोमा निलाई प्रमादवस गरेको खण्डमा यो विश्व निकाय कुन स्थितिमा— पुग्ने होला, त्यो सबैलाई विदितै छ । अतः भौतिक उभतिको दृष्टिकोणबाट हेर्दा पनि विश्वलाई शान्ति र सुरक्षा प्रदान गर्न, विश्वमा शान्ति र सुरक्षा कायम राखी प्रत्येक मानवको अन्तस्करणमा अमन चैन स्थापना गर्न समृतिको कति आवश्यकता छ, स्वतः स्पष्ट छ ।

अङ्ग समृतिको मुख्य विषय आध्यात्मिक क्षेत्र विकासको लागि यो कति महत्वपूर्ण एवं लाभप्रद हुने हो, भन्तु पर्ने कुरो देखिदैन । त्यस कारण समृतिको तथ्यलाई खुलस्त पार्न उपमामय भाषाको प्रयोग गर्दै बौद्ध साहित्य भन्दछ, ‘समृति

पहरेदार हो ।’ जसरी एउटा पहरेदारले आफु पहरा धसेको ढोकाबाट के कस्ता मानिसहरू भित्र पस्तै छ के कस्ता मानिसहरू बाहिर निस्कंदैछन्, असल बा खराब, शत्रु बा भित्र, सानो बा ढूलो सबै व्यक्तिलाई पूर्ण सतर्कताका साथ हेनें, पर्खने, सोधबुझ राख्ने गर्दछ त्यस्तै स्मृतिले पनि चक्षुरादि छ द्वारबाट हुने हद से हद सानो तथा मानुलि कुरा देखिन् लिएर उत्कृष्टतम अवस्थामा रहेको कृया कलापमा समेत नरास्तो असर तथा प्रतिक्रिया पर्न नदिन हरबखत सतर्कता कायम राखी क्लेशावरणबाट मनलाई सुरक्षित पार्ने गर्दछ । किन भने प्रत्येक प्राणीको मन बाहिरी वातावरणले गर्दा बडो विक्षिप्त अवस्थामा रहन्छ । हर बछत चंचल, अस्थिर, स्पन्दित, दुरक्षित, एवं निवारण असक्य हुन्छ । यसतो मनलाई ठाडो पार्न, स्थिर राख्न सोझाउन निकै असजिलो हुन्छ । यसलाई सोझ्याउने ठाउँ ओगटेको हुन्छ । प्रत्येक क्षण, प्रत्येक लम्ब, प्रत्येक मुहूर्तमा समृतिले कायिक तथा मानसिक क्रिया कलापमा, विभिन्न अवस्थाको शारीरिक गतिविधिमा होश राखी; सुख, दुःख र अःदुख—असुख वेदनाको स्थितिलाई ख्याल गरी; सराग, सद्बेष, समोह आदि मनको अवस्थामा ध्यान राखी; मनको विषय धर्ममा सतर्कता बर्ती पहरेदारले शत्रुहरूलाई हटाए जस्तै मनको शत्रु क्लेशलाई हटाउने काम सम्पन्न गरी-रहन्छ ।

यसरी भित्री बाहिरी शारीरिक तथा मानसिक गतिविधिमा इन्द्रियाले जस्तै दृढताका साथ पहरा दिई रक्षा गरीरहने समृतिको अथवा अप्रमादको अभावमा मानिस मृत्यु रहित अवस्था प्राप्त गर्न असमर्थ रहन्छ र उसको जीवन मृत्युतुल्य हुन्छ । यदि कस्तै आफूलाई सदैव अमर तुल्याउन चाहन्छ भने उसले अप्रमादलाई सधै भरी अंगालि राख्नु अत्यावश्यक हुन्छ । भिक्षुहरूको निर्मत तथागतको

मुख्य सन्देश यही नै रहेको छ, “अप्पमादेन भिक्खुवे सम्पादेश” भिक्षु हो, जुन सुकै काम पनि अप्रमाद रही स्मृति सम्प्रजन्यका साथ सम्पादन गर्ने गर ।

जुनसुकै दिव्यशक्ति प्राप्त व्यक्ति नै किन नहोस् सबैले अप्रमादलाई अंगालेर मात्र ती अवस्थाहरू प्राप्त गरेका

हुन् । र परमोक्त सम्बोधि प्राप्तिको निमित्त पनि स्मृति अथवा अप्रमादको अति महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । अतः स्मृति, सम्बोध्यांगको प्रमुख गुणांगको रूपमा उल्लेख रहनु विषयोचित देखिन्छ ।

तान्सेन हौलन्दी बुद्ध-विहारको एक पृष्ठभूमि भिक्षु अमृतानन्द

२०२८ सालमा बुद्धकालीन ग्रन्थहरू लेख्ने उद्देश्य लिई तान्सेनमा बसी पालि त्रिपिटकको अध्ययन गरिरहेको बेलामा २००४ सालमा स्थापना भएको स्थानीय भिमसेन टोल ज्ञानमाला संघका अध्यक्ष श्री दशरथमुनि शाक्यसंग भेट हुँदा – भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविर तीसों वर्षदेखि पाल्पालीहरूको उपकार गर्नुहुँदै कष्ट सही याडा-पिसाब गर्ने ठाउँ समेत नभएको एक सानो आवासमा बसिरहनु भएको र स्वदेशी तथा विदेशी बौद्ध तीर्थयात्री तथा अतिथिहरू आउँदा अनुकूल बस्न दिने ठाउँ समेत नभएको आदि विषयहरूमा चर्चा उठ्दा तान्सेन नगरमा एक आधुनिक ढङ्गको विहार बनाउन पर्ने आवश्यकता भएको कुराको महसूस गरिएको थियो । अनि यसै प्रसङ्गमा विहार बनाउनको निमित्त सर्वप्रथम स्थानको खोजि हुन थाल्यो । ४० वर्ष अधिको तान्सेन र अहिलेको तान्सेनमा धेरै अन्तर पर्नु कुनै आश्रयको कुरा होइन ! यसै कारणले शहर भित्रे कुनै पनि अनुकूल स्थान भटाउन सकिएन ।

केही समयपछि ज्ञानमाला संघको सत्रप्रथन द्वारा होल्दी फुलवारीको एक भूमि भाग श्री खेमानन्द अधिकारी मार्फत श्री लालजङ्ग थापा र श्री चन्द्र बहादुर थापा द्वारा अत्यन्त सहानुभूति पूर्वक प्रदान गरेको समाचार काठमाडौं

फर्की सकेपछि सुन्न पाएको थिए । त्यसपछि मेरो मनमा पनि आफ्नो जन्मस्थान प्रति रहेको ममता स्वरूप एक बुद्धसूति उपलब्ध गराइदिने सङ्कल्प उठ्यो । अनि मैले थाइलैण्डका भिक्षु क्षेमपाली स्थविरलाई एक पत्र लेखें – वहाँलाई मैले पाल्पा तान्सेनको निमित्त एक बुद्धसूति उपलब्ध गराइदिनु भए त्यस गाउँका बौद्धहरू अत्यन्त कृतार्थ हुने थिए होला भनी उल्लेख गरेको थिए ।

पत्र पठाएको केही महीना भित्र — “तपाईंले उल्लेख गर्नु भए अनुसार थाइलैण्डबाट ५०० किलो वजन भएको ढलोटको एक बुद्धसूति लिई हामीहरू फलाना दिनमा काठमाडौं आई पुग्नेछौं” भन्ने क्षेमपाली स्थविरको पत्र पाउँदा मलाई हर्ष तथा आश्रय लागेको थियो ।

सूति प्रदान गर्ने थाइलैण्डकी श्रीमती श्री जयन्ता रंगसिरी सहित वहाँका साथी भिक्षुहरू र उपासक तथा उपासिकाहरूका साथ वहाँहरू काठमाडौंबाट आई २०२९ साल चैत्र २६ गते आइतबारको दिउँसो तान्सेन आइपुगी श्रीमती श्रीजयन्ता द्वारा तान्सेनको बाल मन्विरमा एक अव्य समारोहका बाँच, पाल्पा तान्सेनका जिल्ला प्रमुख श्री रामकुमार थ्रेठ, पाल्पा जिल्ला पञ्चायतका अध्यक्ष श्री दुर्गा बहादुर राणा, तान्सेन नगर पञ्चायतका प्रधानपञ्च श्री

त्रिरत्न बज्जाचार्य, राष्ट्रिय पञ्चायतका सदस्य माननीय श्री पूर्णमान शाक्य, आनन्द विहारवासी भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविर तथा ज्ञानमाला संघका अध्यक्ष श्री दशरथमुनि शाक्य आदि महानुभावहरूका हातमा धागो समात्न लगाई श्रीमती श्रीजयन्ताले उक्त बुद्धमूर्ति तान्सेनवासीका निमित्त भन्ने घोषणा गरी हस्तान्तर गरी प्रदान गर्ने कार्य सुसम्पन्न भएको थियो ।

यसको लगत्तै पछि ज्ञानमाला संघ कृन् उत्साहित भई विहार बनाउनको निमित्त चाहिने काठहरू उपलब्ध गराउनेतिर सक्रिय भयो । म पनि उत्साहित भई आफ्नो जन्मस्थान प्रतिको ऋण चुक्ता गर्ने उद्देश्य लिई आफ्ना केही हितैषी विवेशी मित्रहरूका समक्ष आर्थिक सहयोग प्रदान गर्नको निमित्त पत्र व्यवहार गरेर र फलस्वरूप केही सहायता पनि पाउन सके ।

२०३० सालतिर नै विहार निर्माणको निमित्त भूमिभाग खनी दुङ्क बुद्धविहार, एक आवासगृह तथा एक प्रवचनशालाको निमित्त जग राख्ने काम कुनै समारोह विना सम्पन्न गरिएको थियो ।

२०३१ साल चैत्र २६ गतेदेखि सो रातिएको जगमाथि गारो उठाउने काम शुरू भई अहिलेसम्ममा जे जति निर्माणको कामहरू सम्पन्न भइसकेको छ सो यसैमा प्रकाशित छाया चित्रबाट पाठकवृन्दहरूले अनुमान लगाउन सक्नु हुनेछ ।

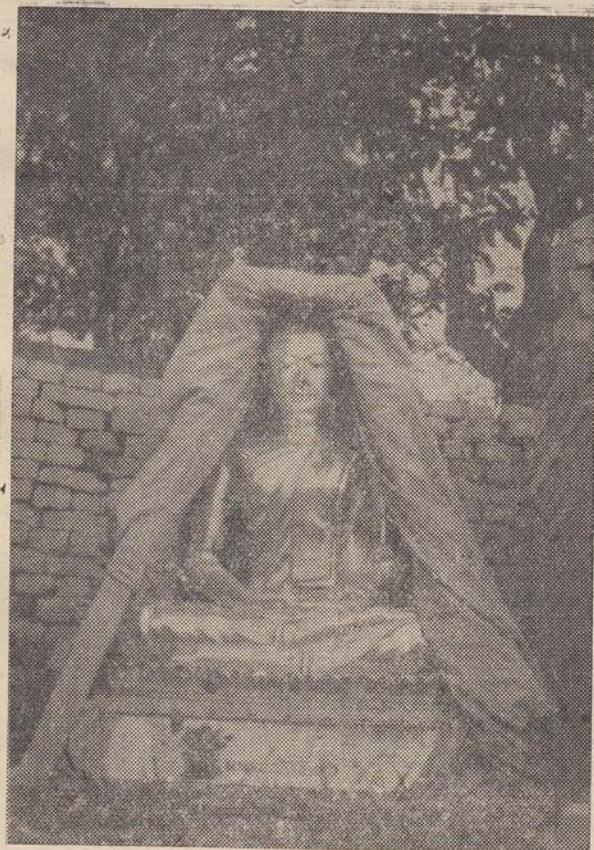
ज्ञानमाला संघबाट जानकारी प्राप्त भए अनुसार हालसम्म निर्माण कार्यको निमित्त द९ (उनानब्बे) हजार जति आर्थिक सहायता प्राप्त भइसकेको र द९ हजार भन्दा बढी रकम खर्च नै भइसकेको छ ।

सहायता प्राप्त भएको सम्बन्धमा उक्त संघको खाता अनुसार यस प्रकार छन्—

ज्ञानमाला संघको कोषबाट रु.-	१३३२१/०७
जापानका श्री हिदाका मार्फत पाएको भनी भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरले पठाएको रु.-	९,०००/-
जापानका श्री सोजुन बन्दो मार्फत पाएको र थाइ यात्रीकूलबाट पाएको भनी भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरले पठाएको रु.-	१३,५८९/-
जापानका निचिदात्मु फुजिबाट रु.-	१,०००/-
दक्षिणापात्रबाट रु.-	६२/-
थाइलैण्डका सम्नक् पूसवानबाट र जापानका आजुमेबाट पाएको भनी भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरले पठाएको रु.-	३३,६००/-
जापानका श्रीमती लेडि ओकानोबाट पाएको भनी भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरले पठाएको रु.-	१५,७५०/-
तान्सेन असन टोलवासी श्री गोविन्द देवद्वारा पाएको रु.-	२,४००/-
नोक्सान परेको सिमेन्टी बिक्री द्वारा रु.-	४५०/५०
खर्च सम्बन्धी उक्त संघके खाता अनुसार जानकारीको निमित्त केही विवरण यस प्रकार (२०३२।२।२ सम्मको) उद्धृत गरी दिइएको छ —	
दुङ्गा के रु.-	३,३६०/-
सिमेन्टी बोरा १०० के रु.-	२,१२४/-
पर्मासे इंट २६००० के रु.-	४,६८५/-
काठ के रु.-	७,६३१/८०
बालुवा गिट्री के रु.-	१२५६/-
जग्गा प्राप्तिको निमित्त रु.-	१,०००/-
दक्षर्मी र ज्यामी के रु.-	४,३३६/-
बुटौल इंट के रु.-	१०,६१०/-

पेपर बैग सिमेन्टी १५० के रु.-	११,१२२/५०	हजार जति आर्थिक सहायताको आवश्यकता भएहो कुरा
७ फुटे करकट पाटा १३० के रु.-	९,१००/-	पनि सबै महानुभावहरूलाई ज्ञापन गरेको छु ।
आधा इच्चको पाइप ८०० फुट के रु.-	२,७६०/-	उपरोक्त निर्माणको अलावा भविष्यमा आर्थिक
फलामे छड ४ क्वोन्टल ५० किलो के रु.-	१,७७१/५४	सहयोग उपजब्ध भएमा सोही स्थानमै एक अनगारिका
बालुवा बोरा ३७५ के रु.-	३७५/-	उपासिकाहरूका निमित्त आवास-गृह, एक भोजनशाला
आरावाला के रु.-	५८२/१५	तथा एक गृही अतिथीगृह पनि बनाउने योजना रहेको कुरा
चौकीदार के रु.-	४,१०५/-	ज्ञानमाला संघबाट अवबोध भएकोछ ।
दकर्मी जवान २८८ के रु.-	२,४९०/५०	हालसाले मात्र अनगारिका सुवर्मा उपासिकाले रु.
सिकर्मी जवान १०४२ के रु.-	७,०२९/५०	१००/-, भिसेन टोलवासी सानुकाजी शाक्यबाट रु.
ज्यामी जवान १२२० के रु.-	५,५८१/०५	१.२००/- तथा मखन टोलवासी श्री पञ्चमुनि शाक्यबाट रु.
निर्माण कार्य पूरा गर्नको निमित्त अर्जे २५ प्रतिशत काम बाँकी नै रहेकोछ । यसको निमित्त अर्जे ४०/४५	१,५००/- सहायता पाएको कुरा पनि थाहा भएको छ ।	तान्सेन ६ । ३।०३२

तान्सेन होलन्दी
बुद्ध-विहारको
निमित्त थाइलैण्डको

श्रीमती श्रीजयन्ता
रंगसिरोद्वारा प्राप्त
भएको बुद्ध मूर्ति

१. यो, बुद्धमूर्ति राखने विहार हो । यसको माथि चैत्याकार रहने छ । यसको लंबाइ र चौडाइ १२ फुट छ र उँचाइ गजुरसम्म १९ फुट रहने छ ।
२. यो, १२ × १२ फुट भएको तीन कोठाहरू भएको आवास गृह हो । यसको लंबाइ ४० फुट र चौडाइ १४ फुट छ । प्रत्येक कोठामा सौचालयहरू बनेका छन् । यसको उँचाइ १३ फुट हुने छ ।
३. यो प्रवचन-शाला हो । यसको भित्री उँचाइ ११ फुट र धरको उँचाइ १५ फुट हुने छ । लंबाइ जम्मा ४२ फुट छ, चौडाई १७ फुट छ ।

जः मावया बुद्धोपदेशे

मंगलमान शाक्य, ल. पु.

युवक जिंपि छुङु युग्या
जः मावया बुद्धोपदेशे
मार आक्रान्त जिंपि थन
तनाच्चवन ख्यूलै गनं गन ।

धरती शान्तीमय छुङु किरणं
थौं जुल हाहकारया दबू

सुगत-सन्तीयुवक जिमित
शक्ति व्यु बुद्धदेव जः ह्वलेत

शास्ताया ईच्छाया कूं कुबीत
प्रेरणा सदां बो माल जिमित
जग्या नुगःले थःगु हाकः
हुइत शक्ति बो माल जिमित ।

भावना यायेत माःगु खँ भतिचा

भिक्षु विवेकानन्द

पुलांगु धर्मदूतया आधारे थ्व भावना सम्बन्धिया
खँ छत्वाचा न्हाथना च्वना—

संसारया दुःखं अलग ज्वीगु निर्ति मनुखं परम
शान्त निर्वाणया कामना याना च्वनी । निर्वाणया इच्छा
याइपिसं निर्वाण प्राप्त यायेया लागी ह्लापालाक चित्तयात
महसिकेगु कुतः यायेमाः । चित्तयात महसीकेत भावनापाले
ध्यान बीमाः । ध्यान भावना मनूतेगु चरित्र अनुसार यायेगु
नाना प्रकारया दु । थन स्मृति प्रस्थाने(होश तया च्वनेगु)
कायानुपस्तना अन्तररगतयागु छगु भावना न्हाथनेत्वना ।
व भावनाया नियम थथे खः —

भावनाय च्वनीम्ह मनुखं ह्लापालाक व्यावहारिक
तन्ताय ततःमतः क्यना च्वनीगु कफ्टर्ट तापाना च्वनेमाः ।
थःत व्यावहारिक बन्धनं मच्यूम्ह ज्वीमाः । चिन्ता मदुम्ह
ज्वीमाः । निस्वार्थी व लाभया इच्छा मदुम्ह ज्वीमाः ।
स्वतन्त्रम्ह ज्वीमाः । सन्तोषी व अल्पेक्षता (भचा दुसां
गाःम्ह) अल्सी मज्जम्ह व उद्योगीम्ह ज्वीमाः । न्हागु नं
ग्रहण याइम्ह ज्वी मज्जू । अक्ष आसन क्वातुम्ह व सरल
स्वभाव दुम्ह ज्वीमाः ।

सदाचार नियमे च्वनेफुम्ह, पञ्चशील, अष्टशील
पाले चित्त च्वंम्ह ज्वीमाः । शीलं थःत बाँलाक उपकार
याना च्वंगु दु घका सीका शीलयात बाँलाक शुद्ध रूपं
पालन यायेगुली श्रद्धा दयेकेमाः । चित्तं धाःये थः ज्वी
मज्जू । थःम्ह धयाथे चित्तयात बसे तया तये फयेकेमाः ।
चित्तयात अधिष्ठानरूपी थामे शीलरूपी खिपतं क्वातुक
चीगु स्वयेमाः । मुख्य नं प्रतिज्ञा बःलाका च्वनेगु खः ।

भावना याइम्ह श्रद्धालुयात कल्याण मित्रया आश्रय

कया च्वनेगु अति आवश्यक जू । कल्याण मित्र हे गुरु खः ।
गुरुया प्रति श्रद्धा भक्ति दयेका सुवच (अनुशासनप्रिय)
ज्वीम्ह ज्वीमाः । गुम्ह गुरुं थःत शिक्षा बी उम्ह गुरुया
चित्त संतोष ज्वोक थःगु श्रद्धा क्यनेमाः । विश्वासपात्र
ज्वीमाः । अले गुरुं नं करुणा तया प्रसन्न मनं उपदेश बी ।
सुत्तनिपातया नावा सूत्रे नं थथे उल्लेख दु-

यस्माहि धम्मं पुरिसो विजञ्जा इन्द्रवनं देवता पूजयेत्य
सो पूजितो तस्मि पसन्न चित्तो बहुस्मुतो पातु करोति धम्मं ॥

ओ मनुष्यपि ! सुनां छिमित धर्म खँ स्थने कने
याइ, उम्ह विद्वानयात पूजा सन्मान बाँलाक हे यायेमाः गथे
देवतापिसं इन्द्रयात याइगु खः । थुकथं पूजित जूम्ह बहुश्रुत
(सः स्वून्ह) प्रसन्न जुया बाँलाक धर्म व्याख्या याना बी ।

श्रद्धालु योगी थःम्हं पथ प्रदर्शक गुरुयात अप्रसन्न
ज्वीगु व्यवहार मयायेगु, गुरुया प्रति व्यवहार बाँलाका गुरुं
ब्यगु शिक्षाय बाँलाक मन बिया न्यनेगु । छुं कथं मचायेक
गुरुया प्रति अयोग्य व्यवहार जुल धाःसा तुरन्त क्षमा
पवनेगु । श्रद्धालु ध्यान भावनाय च्वने न्हो थःगु जीवन
बुद्धयात बा गुरुयात समर्पण यायेमाः थथे यायेमाःगु छाय्
धाःसा थ्व मन थः यथे ज्वीत सनीगु निर्मित अथे थः यथे
ज्वी मदयेकेत खः । हानं गुरुयाके नं अज्यागु शक्ति दयेक्य
माः गुरु ज्वीम्ह थःम्ह शिष्यया शंका समाधान याना बी
फुम्ह, लोभ मदुम्ह, करुणा चित्त दुम्ह, अनुभविम्ह नं(थः नं
भावना याना च्वनीम्ह) ज्वीमाः । शिष्यपिनिगु विचारयात
बाँलाक सीका ज्वीका कायेफुम्ह गुरु दःसा ला खँ हे मन्त ।

निर्वाण अति उत्तम खः । गन कि पञ्चकन्ध
 (शरीर) या दुःख छँ हे मदु । मार्ग धर्म श्रेष्ठ खः । गुकी
 बनेवं क्लेशं मुक्त जुया निर्वाण पाखे अथंका बीगु खः । मार्गे
 बनीम्हेस्थां अथ अनुभव यायेमा कि अवश्य नं अथ लैपुइ
 बनेवं जिगु दुःख अन्त याना बी । अथहे मार्गे बुद्ध, प्रत्येक
 बुद्ध, श्रावक अरहन्तर्पि विज्यागु खः धका थःके विश्वास नं
 दयेके माःगु जुल । अकथं विश्वास याना बुद्ध गुण लुमंका
 मैत्री भावना चित्ते थना सकल प्राणीपि सुखी जीमा धका
 कल्पना शुद्ध यायेमाः ।

भावना शुरू यायेत थायथा नं अनुकूल जू मजू
 स्वयेमाः । सिमा तःले बा शून्यगु व एकान्तगु थासे च्वना
 मुलपति थ्याना स्मृति (होश) यात न्होने तथा च्वनेगु ।
 यदि मुलपति थ्याना च्वने मफुत धाःसा थःत गये छिअथे
 च्वनेगु ज्यू । च्वने फःसा वज्ञासन दकले बाँला । तर
 आसन यगुं थजु छिकथं च्वना जूसां अभ्यास यायेमाः ।
 अभ्यासया छुं भति नियमत थन न्हाथने गुगु कि योगीं
 अनुभव याना स्वये योग्य जू ।

अभ्यासया प्रारम्भ

योगीं ह्रापालाक थःगु प्वाये होश तथा च्वनेगु
 गुसिं याना थःके होस बढे जुया वइ । गये कि प्वाः फुले
 जूसा प्वाः फुले जुल धका सीका च्वनेगु, प्वाः दुहाँ वंसा
 प्वाः स्यापि च्वना बन धका सीका च्वनेगु । अथे सीके
 मफुत धाःसा प्वाये लहाः तथा जूसां सीका च्वनेगु ।

सासःले होश तथा बिचा याना च्वने बले सासः
 पिहाँ वनीगु बखते प्वाः फुले जूसा सासः पिहाँ वंबले प्वाः

फुले जुल धका सीका च्वनेगु । सासः दुहाँ वडगु बखते प्वाः
 फुले जूसा अथे जुल धका सीका च्वनेगु । सासः पिहाँ वंबले
 प्वाः स्याफ च्वंसा सासः पिहाँ वंबले प्वाः स्याफ च्वन धका
 सीका च्वनेगु । सासः दुहाँ वंबले प्वाः स्याफ च्वंसा अथे
 जुल धका सीका च्वनेगु । सासः या गति प्वाः फुले जूगु
 व स्याफ जूगुयात बाँलाक सीका च्वनेगु । थुगु प्रकारं निगू
 क्रियासं स्मृति तथा सीका च्वने । थुकिं केवल अनुभव मात्र
 खः । महुतुं पाठ याना च्वने माःगु मदु । सासः न थःम्हं
 दयेका ह्लाना च्वने माःगु मदु । श्वास-प्रश्वासयात स्वतन्त्रं
 तोता तयेमाः । साधारण स्वाभाविक सासः दुकायेगु व
 पिकायेगुली होश दयेका च्वनेमाः ।

थुगु प्रकारं अभ्यास यायेबले मनया गतिविधि
 महसिया वइ । मन गुबलें थःगु ज्याय् छ्वासं मच्वंसे उखेंथुवें
 ब्वाँय् बना च्वनी । अबले मन पिहाँ बंगु होश दयेका,
 चायेका च्वनेगु । मने छु छु कल्पना उत्पन्न जुयाच्वन उकियात
 सीका च्वनेगु । मनया जवा थः जबोगु । मनयात जबर्जस्ति
 साला हयेमते । बुलुं बुलुं व मनयात थःगु ज्याय् लगे
 यायेगु । प्वाः फुले जूगु व स्याफ च्वंगु ज्याय् वयात बरो-
 बर जोते याना तयेगु । मन पिहाँ बना वं छु कल्पना याना
 च्वन व सुनापं छु छु ख ह्लाना च्वन, वं कल्पना यागु, वं
 खें ह्लाना च्वंगु गुलि भि गुलि मर्मिथुकी फको न होश
 तथा च्वनेगु ज्यू । मुख्यनं योगीयात ला थःम्हं गुगु ज्याया
 अभ्यास याना च्वनागु खः उकी हे मन लगे याना तयेगु ।
 गनतक मन व ज्याय् द्वातुक च्वनी मदु अनतक अभ्यास
 याना हे च्वनेमाः ।

*

पढुम जातक (पलिस्वाँया बाखं)

ह्रापा ह्रापा वाराणसी देशे ब्रह्मवत्त जुञ्जुं राज्य
चले याना चवंबले बोधिसत्त्व (ज्ञां दुम्ह) सेठया काय् जुया
जन्म जुल । शहरे छगु पुखुली पलिस्वाँ बाँलाक ह्राय चवंगु
जुया चवन । छम्ह ह्राय खलुं म्ह मनू व पुखू पाः चवंचंगु
जुया चवन ।

छन्ह वाराणसी शहरे तःधंगु उत्सव ज्वीगु दु धका
नार्थिं च्वेकल । उगु उत्सवे बाँलाक वस्तं पुना स्वाँमाः
वचाया मोज यायेगु इच्छा दुर्पि स्वम्ह साहुते काय् मस्तसे
बिच्चाः यात—य ह्राय खलुं यात मखूथे प्रशंसा याना स्वाँ
होका काये माल । ह्राय खलुं म्ह मनूया स्वाँ ध्वये त्यंबले
पुखू सिथे वना छखे लिकक दना चवन । उर्पि मध्ये छम्हस्यां
धाल—

यथा केस मस्सूच, छिन्नं छिन्नं विरुहति,
एवं रुहतु तेनासा, पदुमं देहि याचिती

अर्थ— गथे कि ग्वाय व दारी बरोबर खाना
छोसां हानं हानं बुया बो । अथे हे छंगु ह्राय नं दया
वयेमाः । उकि जित पलिस्वाँ ब्यु ।

ह्राय खलुं या वयागु ज्वी मखुगु खं न्यना ते
पिकया वयात पलिस्वाँ मध्यु ।

मेम्हस्यां न मेगु श्लोक व्वना धाल—

यथा सारदिं बीजं, खेतोवुत्त विरुहति
एवं रुहतु तेनासा, पदुमं देहि याचितो ॥

अर्थ— गथे कि शरत ऋतुया पुसा (कार्तिक
मंसिरया विचे) बुङ पीबले बाँलाक बुया वइ, अथे हे छंगु
खलुं ह्राय नं बुया वयेमा । उकि पवनीबले पलिस्वाँ
बी माः ।

वयागु मखुगु खं न्यना ते पिकया वयात नं पलि-
स्वाँ मध्यु । अले बोधिसत्त्व सेठपुत्रं थुगु गाथा व्वना धाल-

उभोपि पल पन्ते ते, अपि पदुमानि दस्सति
वजं वा तेन वा वजं, नस्थि नासायरुहना,
देहि सम्म पदुमानि, अहं याचामि याचितो ॥

अर्थ— पलिस्वाँ बी धयागु आशां इर्पि निम्हेस्यां
मुकं मखुगु खं ह्रात । (छंगु ह्राय दया वयेमा धका)
इमिसं थथे धायेमा मधायेमा छंगु खलुं ह्राय ला गुबले नं
बुया वइ मखु । हे पासा ! जि पवना चवना । जित
पलिस्वाँ ब्यु ।

थ खं न्यना ह्राय खलुं चां धाल—“खः इर्पि
निम्हेस्यां मखुगु खं ह्रात । छं ला गथे खः अथे हे धाल ।
छं खःगु खं ह्रागुली छन्त पलिस्वाँ बी योग्य जू ।” वं
पलिस्वाँ छकलि बिया छोत ।

थ बाखं नं धया चं मखुगु प्रशंसा याना पलिस्वाँ
काये मखन । मखुगु प्रशंसा मयोर्पि नं दु । सत्य खं ह्राना
लाभ नं जुल ।

बुद्धोपदेश

पं. आशाकाजी वज्राचार्य

(ह्लापाया ल्यंगु)

बुद्धयान (महायान) धर्म खः धका सीकेगु वरंमान
नेपाले प्रचलित जुयाच्चंगु विहार, तीर्थे अथवा छ्यै, प्रथम
त्रिरत्नं बुद्धपूजा मण्डल सहितं कलशाच्चनादि याये धुँका,
चैत्यब्रत, लोकेश्वर (करुणामय) व्रत, तारा व्रत, वसुन्धरा व्रत
आदि अष्टमी, पुत्री, एकादशी, पञ्चमी, अमावास, सलहु थुजागु
ततःधंगु पर्व दिने याइ बले व्रत च्चनीपित्त बुद्धपूजादि
याका वज्राचार्य [बौद्ध गुरुपिसं बुद्धोपदेश देशना याना
बिज्याइगु तःचोकं बाँलाकं न्हाइपुसे च्चं । व गथे धाःसा-

गुरु बुद्धं गुरु धर्मं गुरु संघं तथैवच
गुरु वज्रधरं चैव गुरु सर्वान् नमाम्यहम् ।

अर्थात्— बुद्ध गुरु, धर्म गुरु, संघ गुरु, वथेन्तुं
वज्रधर गुरु सकल गुरुपित्त नं श्रद्धानुरूपं जि नमस्कार
याना धका धायेकी । जाकी, स्वाँ. ताय्, आख्यो जवंका
बिन्ति याका मिजंहेसित जःगु — मिसाम्हेसित खःगु
(देपागु) पुर्णि छवीका आज्ञा जुया बिज्याइ—

सर्वं बुद्धं नमस्यामि धर्मं च जिन भाषितं
संघं च शीलं संपन्नं रत्नत्रयं नमोऽस्तुते ।

अर्थ—ह्लापा जुया बिज्यापि, लिपा जू बिज्याइपि,
आ जुया बिज्यापि सकल बुद्धपित्त नमस्कार यायेत्यना ।
बुद्धपिसं आज्ञा जूगु उत्तम उपदेश धर्मयात, शीलं सम्पन्न
जुया बिज्यापि पुनः बुद्धया वचन धर्मयात पालन याना
च्चंपि सकल संधयात नं अथवा रत्नत्रय बा त्रिरत्नयात
नमस्कार दु ।

इष्टा चरिष्ये वर बोधिचारान्

बुद्धो भवेय्यं जगतो हिताय

अर्थ— बुद्ध बोधिसत्त्व ज्वी योसा जगत हित व
सुख यायेगु निमित्त छिपि भिक्षुगण उखेयुखें चाउला जु
धया बिज्याइम्ह बुद्ध गुरुयात व वसपोल बुद्धया उत्तमगु
उपदेश बोधिज्ञान खः धका सीका न्यना जूपिन्त नं सर्वदा
जि नं इष्ट याना सेवा याये ।

रत्नत्रये मे सरणं सर्वं प्रति दिशां भेद्य
अनुमोदे जगत्पुण्यं बुद्ध बोधौ ददे मनः ।

अर्थ—सम्पूर्ण दिशाय् सोया थौं जि त्रिरत्नया
शरण बने । जगत् प्राणीपित्त थुगु पुण्य लायेमा धका बुद्धया
बोधिज्ञाने थौं जिगु मन बन ।

थन रत्नत्रयं मे शरणं धागुया अर्थ थथे खः—

बुद्धं शरणं गच्छामि=बुद्धया शरण जि बने ।

धर्मं शरणं गच्छामि=धर्मया शरण जि बने ।

संघं शरणं गच्छामि=संघया शरण जि बने ।

पञ्चशील (शिक्षा) गाथा— करबोरतःत्र प्रथम
पटले धया तःगु अनुसार थथे—

मारणं चौरिकां चापि पर पत्नी मृषाव च ।

त्यजामि सर्पवत्सर्वं पञ्चमं मद्यमेव च ॥

अर्थ—(१) प्राणी हिंसा यायेगु, (२) परया
धन खुया कायेगु, (३) परस्त्रीनाप सम्भोग यायेगु,
(४) मखुगु ख ह्लायेगु, (५) मदिरा पान यायेगु, च्च

न्याता कुकर्म फुकं सर्पया विषयात त्याग याये थे त्याग यायेगु जुल ।
यायेगु जुल ।

अष्टशील गाथा

नृथ गीत विभूषां च वर्जयिष्यामि सोत्सवां
उच्चशय्यां महाशय्यां विकालेऽपिच भोजनम् ।

अर्थ— प्याखं हुलेगु, म्ये हालेगु, तिसां तीगु,
चित्त चञ्चल ज्वीगु उत्सव स्वयेगु, तःजागु मू बंगु लासा
बा आसने चवनेगु, बाह्लि लिसः (बित्यामे) निभा बिका
बिकालस भोजन थुपि स्वता नं पूर्ववत ह्लापायागु थे त्याग

एवं पोषधमष्टाङ्गं महिता मनु शिष्यया
विशुद्धि धारयिष्यामि यथा बुद्धेन देशितम् ।

थुगु प्रकारं उत्तमगु च्यागू लक्षणया अंग पूर्ण ज्वीगु
शील खः अष्टशील । बुद्ध, अहंत बोधिसत्वर्पिगु शिक्षा कया
स्यना व्वना विशुद्धि समेत सौका धारण यायेगु । न्हागु ज्या
खेंस नं अथवा धर्मेस नं प्रथम पालन याये माःगु शील
खः धका भगवान बुद्धं उपदेश याना विज्यागु धका सीके ।

(बाकि लिपा)

स्वयेमाःगु नहायकं

आनन्द शाक्य

ख्वाले किनाचंगु हाक स्वया हुया छोयेत
बाँलाक समा याना कःळः धायेका जुयेत
का रे जित छग ह्लायकं हयाव्यु रे माँ ॥१॥

ह्लियाह्लियं साबुं थाना क्वलं बुया ख्वाः सिला
अयनं ख्वाले हाक दु हैं अजुगति चाल जिला
सकसिनं गिजे जक याना हल माँ

॥१॥

नस्वा चिकं धाक्को तिला समा याना बाँलाका
अयनं जित भःभः धाः हैं गथे जुल जि मथूका
सकसिनं हेला जक याना हल माँ

॥२॥

आशाकुति मायाकुति यो मयो जिके दुगु
अवहे जकं हाक जुया भःभः धायेका जितः तःगु
अथे थये धका छुं ने धायेमकु माँ
॥३॥

गुलि स्वयेधुन ह्लायकं संसारस नामं जागु
अयनं मखं अशोभाया मूल गन सुला चंगु
झन अलभल जक जुल जित माँ

॥४॥

दशवलं दयेका बंगु दुनेपिने खने दुगु
प्यंगु सत्य पाला इला च्याग हिरा थुनातःगु
वहे ह्लायकं स्वयेमा धका धाल जित माँ

॥५॥

-*-

त्रिभुवन त्रिशूली व्यावसायिक माध्यमिक विद्यालय

प. १ नं. त्रिशूली

१३-२-२०३२

श्रीमान व्यवस्थापक ज्यू,

“आनन्द भूमि” मासिक पत्रिका

आनन्द कुटी विहार, स्वयम्भू

महोदय,

यस त्रिभुवन त्रिशूली व्यावसायिक माध्यमिक विद्यालयको लागि जनप्रिय पत्रिका “आनन्द भूमि” २०३१ साल एक वर्ष निशुल्क पठाइ दिनु भै हामी स्कूल परिवारलाई बुद्ध धर्म सम्बन्धि ज्ञान प्राप्त गर्ने मौका दिनु भएकोमा हामी उपादे आभारी छौं। २०३२ सालको लागि पनि यसरी तै सहयोग पुऱ्याई दिनु भएको खण्डमा हामी अझ बढी कृतज्ञ बन्ने थिएँ।

सहयोगको लागि धन्यवाद ।

प्रधानाध्यापक

*Nepal Tuberculosis Association
CHEST HOSPITAL, KALIMATI*

Kathmandu Phone 15483

Date ०३/२/१२

श्री धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

श्रीघ: नघल टोल

विषय: धन्यवाद

महाशय,

त्यस अध्ययन गोष्ठी बाट यस अस्पतालको विरामीहरूको निमित्त बुद्ध जयन्तीको उपलक्षमा सहानुभूति पूर्वक फलफुल तथा बिस्कुट वितरण गर्नुको साथै एउटा घडी उपहार स्वरूप प्रदान गर्नु भएकोमा अस्पतालका रोगीहरू तथा स्टाफहरूको तर्फबाट हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

डा. तेजसिंह मल्ल, मे. सु.

आनन्द-भूमि

समाचार

२५१६ साँ बुद्ध जयन्ती अधिराज्य भरी हर्ष र उत्त्लासका साथ सम्पन्न भयो ।

आनन्द कुटी विहारमा

गौतम बुद्धको २५१९ साँ महापरिनिवारण जयन्तीको उपलक्षमा २५१९ साँ बुद्ध-जयन्ती समारोह समितिले ज्येष्ठ ११ गते बैशाख पूर्णिमाको दिन अपरान्ह स्वयम्भू स्थित आनन्द कुटी विहारमा सम्माननीय प्रधान मंत्री श्री नगेन्द्र प्रसाद रिजालको सम्पादितवमा एक सार्वजनिक सभाको आयोजना गरेको थियो ।

उक्त समारोह भिक्षु प्रज्ञानन्द महात्मविरद्वारा पञ्चशील प्रदानबाट शुभारम्भ भएको थियो ।

श्री प्रयाग राज सिंह सुवाल

उक्त अवसरमा बुद्ध-जयन्ती समारोहका उपाध्यक्ष श्री प्रयागराजसिंह सुवालले श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाह देवबाट बुद्ध-जयन्तीका अवसरमा बक्सेको सन्देश पठेर सुनाउनु भएको थियो ।

अशान्तिको कारण आर्थिक असमानता

भिक्षु अश्वघोष

समारोहको शुरूमा २५१९ साँ बुद्ध-जयन्ती समारोह समितिको अध्यक्ष भिक्षु अश्वघोषले स्वागत भाषण गर्नु हुँदै भन्नु भयो—

आज हामी विश्व महामानव शान्तिको अग्रदूत गौतम बुद्धको २५१९ साँ जयन्ती शान्ति दिवसको रूपमा बुद्धको गुण स्मरण गरी चेतनालाई शुद्ध पार्न तथा बुद्ध उपदेशबाट प्रेरणा लिन सकून भन्ने आशा लिई यहाँ भेला भएका छौं ।

सबैभन्दा पहिले विश्वको विभिन्न भागहरूमा व्याप्त आजको अशान्त वातावरणलाई बुद्धको उपदेशले के दिएको छ कहांसम्म उपादेय छ यतातिर ध्यान दिउँ । गौतम बुद्धको विचार अनुसार भौतिक उत्तमता भएर पुरदैन, आध्यात्मिक उत्तमता पनि हुनु पर्दछ । आध्यात्मिक उत्तमता नभएकोले नै समाजमा स्वार्थ भावना छाएको छ । हुनत आर्थिक असमानताले पनि समाजमा असन्तोषको वातावरण आउन सक्छ भन्ने बुद्धले भन्नु भएको छ । मुख्य कुरा त असीमित तृण्णाले गर्दा दुःख र अशान्तिको जन्म भइरहन्थ । विलासिताको जीवन र दुइ छाक खान नपाउने जीवन रहेसम्म समाजमा शान्ति हुन नसक्ने कुरा बुद्धले सर्वप्रथम सारनाथमा भन्नु भएको थियो । अति विलासिताको जीवन र अति दुःख सहनु पर्ने जीवन मार्गको निन्दा गर्नु हुँदै गौतम बुद्धले मध्यम मार्गलाई अधि सार्नु भएको थियो ।

बुद्ध महापुरुष र महावीर हुन् । अति उल्लेखनीय कार्यहरू गरेर संसारमा अनेकौं व्यक्तिहरू महावीर कहलाएका छन् । तर गौतम बुद्धले भौतिक सिद्धि पाएर होइन अपितु आध्यात्मिक सिद्धि पाएर महावीर बनेका हुन् । उहाँले सर्वप्रथम आफूले आफू माथि विजय पाउनु भयो । पंच इन्द्रियको बशमा नाई, पंच इन्द्रियलाई आफ्नो बशमा ल्याउनु भयो । आँखाले रूप देखेर पनि त्यस रूपमा आस्वाद लिनु हुन्थ । हेँ बेलामा हेँ मात्र काम गर्नु हुन्थ । सुन्ने बेलामा सुन्नु मात्र हुन्थ । सेँधै जागरूक र सतर्क हुनुहुन्थ । हेवखिरी, काम गर्दा खेरि सचेत भई विवेकपूर्ण काम गर्नु हुन्थ । रात्रो र नरात्रो, असल र कमसल छयाल गर्नु हुन्थ । खराब र असल छुट्याउनु हुन्थ । बुद्धका महान् उपदेशहरूका यी केही उदाहरणहरू

हुन् । वंच इन्द्रियको बशमा नगई आत्म संयम गर्ने सक्षम भएकोले नै बुद्ध महावीर बन्न गएका हुन् ।

वास्तवमा सिद्धार्थ गौतमले बुद्धको उपाधि पाउनु भएको संसारको वास्तविक सत्यलाई खोजी गर्नु भएकोले नै हो । संसारमा दुःख र संघर्ष छ, दुःखको कारण तृष्णा (जित भए पनि नपुग्ने असन्तोष मनोवृत्ति) हो । दुःख अन्त गर्न सकिन्द्य र दुःख अन्त गर्ने बाटो आर्थ अष्टांगिक मार्ग हो । दृष्टि ठीक हुनु, संकल्प स्वच्छ हुनु, बचन पवित्र हुनु, निर्दोष काम गर्नु, निष्कलंक जीविका हुनु । हतोत्साही नहुनु, सतर्क र सचेत हुनु, मनलाई बशमा राख्नु । यही आर्थ अष्टांगिक मार्ग हो ।

विकासको बाटो खोज्ने इच्छालाई तृष्णा भर्निदैन । सम्पत्ति कमाउने र आविष्कार गर्नु तृष्णा होइन । कमाएको धन सदुपयोग नगरी व्यर्थमा संचय गरी राख्ने मनोवृत्ति, आफू पनि नखाने अरुलाई पनि नखाउने मनोवृत्तिलाई तृष्णा भन्दछन् । धनमदले अरुलाई शोषण गर्ने र मालिक बन्ने भावना नै तृष्णा हो । यही नै दुःख र संघर्षको कारण हो ।

साथै अकार्को दांजोमा पुरन अनुचित मार्ग खोज्नु र विचार गर्नु अनुचित प्रतिस्पर्धाको भावना नै तृष्णा हो जुन कि संघर्ष र दुःखको कारण बन्द्य ।

वैर भावले अशान्ति नाश हुन सक्तैन, मैत्री भावले नै शान्ति हुन सक्छ र आफूलाई आफूले जित्नु र चिन्नु नै ठूलो विजय हो भन्ने जुन विचार बुद्धले प्रकट गर्नु भएको थिथो, त्यो आजको विश्वलाई धेरै उपयोगी छ भन्नुमा अत्युक्ति पर्दैन होला । यही नै विश्वलाई बुद्धको देन ठान्दछु । तर बुद्ध शान्तिका दूत हुन् भनी यसरी थद्वा मात्र प्रकट गरी बुद्ध ज्यन्ती मनाएर मात्रै शान्ति स्थापना हुन सक्तैन । उहाँको उपदेश अनुसार स्वच्छ हृदयले

सदाचारी जीवन वापन गर्न सके नात्र समाजमा शान्ति स्थापना हुन सक्तछ । बुद्ध, पूजा, सत्कार र लाभको पक्ष-पातो हुनुहुन्नथ्यो । उहाँले परिनिवाणिको अन्तिम अवस्थामा भन्नु भएको थियो—

“कूलमाला आदिले मलाई पूजा गरेको सांच्चै को पूजा होइन । व्यवहार रात्रो पारी काम गरे मात्र मलाई पूजा गरेको हुन्छ ।” बुद्धको विचार अनुसार शान्तिको लागि उपर्युक्त कुरामा ध्यान दिनु पर्छ । अनि मात्र शान्ति स्थापना सम्भव छ । बुद्धका यी महान् उपदेशहरूलाई हृदयंगम गरी, उहाँले देखाउनु भएका शान्ति मार्गद्वारा हामीले आपनो समाजमा, देशमा, अनि विश्वमा नै शान्ति एंवं सदाचारलाई स्थापना गर्न सकौं भनी हामी सबैले आजको यस पुनित अवसरमा दृढ़ कामना गरौं ।

अन्त्यमा आज यहाँ भेला भएका सबै महानुभावहरू-लाई स्वागत गर्दै आफ्ना केही शब्द यहीं दुङ्घाउंछु ।

द्वेष रहित पारस्परिक सद्भावनाले शान्ति सम्भव —श्री कृष्णराज अर्याल

समारोहमा परराष्ट्र मन्त्री श्री कृष्णराज अर्यालले अहिंसा र सत्यको सही बाटो समातेर छिमेकी राष्ट्र भारत का सञ्चाट अशोक जस्ता त्यस बेलाका शक्तिशाली व्यक्ति-त्वले पनि बुद्ध भगवानले सिकाउनु भएको शान्ति मार्गको अनुसरण गरी कसैको पनि हितमा नहुने विनाशकारी युद्ध गर्नबाट विरत हुनु भएको कुराको चर्चा गर्नु हुँदै श्री अर्यालले उहाँ सञ्चाट अशोकले भगवान् बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनीमा आइ सो ठाउंमा ठूलो स्तम्भको निर्माण गरेर भगवान् प्रति थद्वा व्यक्ति गर्नु भएको थियो भन्नु भयो ।

बुद्ध भगवान्ले सिकाउनु भएको अष्टांज्ञिक सन्मार्ग अपनाई राग द्वेष रहित भएर पारस्परिक सद्भावना

स्थापना गर्दा विश्वमा शान्ति स्थापना हुन सक्छ भन्नु हुँदै उहाँले लडाइको दोषलाई दोष र शान्तिको निर्दोषलाई निर्देश ठान्ने सम्यक् दृष्टिको सम्मान गर्न सके संसारले ठूलो त्राण पाउने छ भन्नु भयो ।

बुद्ध धर्म प्रोपकारमा आधारित छ

श्री जोगमेहर श्रेष्ठ

भूमि सुधार मंत्री श्री जोगमेहर श्रेष्ठले गौतम बुद्धका उपदेशहरू प्रोपकारमा आधारित छन् भन्नु भयो । उहाँले भन्नु भयो पशुवध मात्र हिसा होइन परन्तु मानवले मानवको शोषण गर्नु पनि हिसा नै हो ।

लुम्बिनी विकासको कार्यमा धोला सुस्ति

श्री कीर्तिनिधि विष्ट

भूतपूर्व प्रधान मन्त्री श्री कीर्तिनिधि विष्टले लुम्बिनी विकासको कार्य जति चांडो हुनु पर्ने हो त्यति हुन सकेको छैन भन्नु हुँदै श्री विष्टले सबै मिलेर यसलाई सफल पार्ने प्रयत्न गर्न आह्वान गर्नु भयो ।

कैरो वर्ष देखि चलिरहेको इन्दो चीनको संघर्ष समात भएकोमा श्री कीर्तिनिधि विष्टले खशी व्यक्त गर्नु भयो । त्यस्ता लडाइहरू अन्य क्षेत्रमा पनि न दोहोरिउन् भन्ने कामना व्यक्त गर्नु भयो ।

बुद्ध धर्म सह अस्तित्वमा आधारित छ

इजरायलका राजदूत

समारोहमा इजरायलका राजदूतले गौतम बुद्धका शान्ति उपदेशहरूको व्याख्या गर्नु हुँदै गौतम बुद्धका उपदेशहरू शान्ति र सह अस्तित्वमा आधारित छन् भन्नु भयो ।

सहनशीलता र साहस बुद्धको देन हुन्

जापानका राजदूत

जापानका राजदूतले गौतम बुद्धका उपदेश र देन बारे बोल्नु हुँदै आज मानिस विभिन्न आणविक हात हतियारको

परिधि र बैज्ञानिक उपलब्धिको सिंहासनमा बसेको छ र जब मानिसले आफ्नो जीवन इतिहासमा गर्नु पर्छ त्यस बेला बुद्धि महत्वपूर्ण हुन्छ भन्नु भयो । अथवा जुन सुकै विचार धाराका मानिस भए पनि सचेत भएर एकता र संयम तिर लाग्दछन् भन्नु हुँदै उहाँले शान्तिपूर्ण विद्यानको अधिनमा बुद्धले मानिसको व्यक्तित्वको संरक्षण गर्दछ । त्यसले बुद्धका उपदेश सहनशीलता र साहसमा ठूलो आशा राख्नु स्वाभाविक हुन्छ भन्नु भयो ।

आज पनि बुद्धको उपदेश महत्व राख्न्तछ

पाकिस्तानका राजदूत

पाकिस्तानका राजदूतले बुद्धका दार्शनिक पक्षको चर्चा गर्नु हुँदै आम संसारका सबै क्षेत्रमा भएको वातावरण दूषणका अवसरमा भगवान बुद्धका शान्ति उपदेशहरूले विशेष महत्व राख्न्तछन् भन्नु भयो ।

नेपाल-भारत मैत्री

भारतका राजदूत

भारतका राजदूतले— गौतम बुद्धको जन्मस्थल नेपाल र बुद्ध धर्मको जन्मस्थल भारत भएकाले भारत र नेपाल बीच धर्म र संस्कृतिको सम्बन्ध मजबूत भएको हो भन्नु हुँदै यो सम्बन्ध मजबूत पानै मुख्य कडी बौद्ध धर्म पनि हो भन्नु भयो ।

कोरियायी जनता र बुद्ध धर्म

द० कोरियाका राजदूत

गणतन्त्र कोरियाका राजदूतले गणतन्त्र कोरियामा पनि बौद्ध धर्म एक प्रमुख धर्मको रूपमा रहेको छ भन्नु हुँदै कोरियाली जनताको जीवन पथलाई साकार रूप दिन बौद्ध धर्मले दिएको देन उल्लेखनीय छ भन्नु भयो ।

कोशियाली राजदूतले यदि जनताले बुद्धको उपदेश हृदयंग गरेमा हामी अत्यन्त सुखी र उन्नत हुन सबने थियो भन्नु भयो ।

सोवियत जनता शान्ति रुचाउछन् प्रथम सचिव

नेपालस्थित सोवियत संघ दूतावासका प्रथम सचिवले बुद्धका उपदेशहरूको महत्वमा प्रकाश पार्नु हुँदै सोवियत जनता शान्ति रुचाउछन् र सोवियत बौद्ध मार्गी जनता शान्तिका लागि प्रयास गरिरहेका छन् भन्नु भयो ।

बुद्धको नीति बहुजन हिताय बहुजन सुखाय हो॥ श्री नगेन्द्र प्रसाद रिजाल

सभापतिको आसनबाट बोल्नु हुँदै प्रधान मंत्री श्री नगेन्द्र प्रसाद रिजालले पच्चीस सय वर्ष अधि देखि मनाउँदै आएको यो बुद्ध जयन्ती आज सम्म पनि विश्वले उल्लास र उमंगका साथ मनाइनुको मुख्य कारण भगवान् बुद्धको महान् त्याग, पवित्र व्यक्तित्व, करुणापूर्ण जीवन र उहाँका विश्व शान्तिको अमर सन्देश नै हुन् भन्नु भयो ।

मानव मात्रको दुःख दूर गर्नु जन जनलाई मुक्तिको बाटो देखाउनु तथा समाजलाई सुव्यवस्था तथा प्रगतिका लागि प्रेरणा दिनु नै बुद्धका महान देनहरू हुन् भन्नु हुँदै श्री रिजालले राजकुमार भएर पनि संसारको हित कल्याण र बहुजन हिताय बहुजन सुखायका लागि गरिएका त्याग, तपस्या र बलिदान साधारण कुरा थिएनन् भन्नु भयो ।

उहाँले बुद्धको त्यागमय, करुणामय जीवन कथा र उहाँको बौद्धिक ज्ञान हामी जस्ता सांसारिक मानिसले राङ्गरी बुझनु त्यति सरल नभए पनि जब कोहो व्यक्ति सुन्दर शान्ति सौम्य भगवान् बुद्धको सामु पुरदद्य त्यस बेला

उसको मन भित्र अनायास रूपमा उमिलरहेका काम, कोध, लोभ र मोह केही क्षणका लागि भएता पनि शान्त हुन्छन भन्नु भयो ।

नेपाली माटोमा जन्म लिनु भएको नेपालका सुपुत्र गौतम बुद्धको धर्म विश्व व्यापक हुनु हात्रो निम्ति गौरव को कुरी हो भन्नु हुँदै श्री रिजालले धर्तीको सर्वोच्च शिखर सगरमाथाको भव्यता सौन्दर्य र उज्ज्वलताले नेपाली सभ्यता र सांस्कृतिलाई समेत शान्त तुल्याएको छ भन्नु भयो ।

शान्तिको राजकुमारका नाउँले प्रसिद्ध ॥गौतम बुद्धको देश नेपाल सधै जनहित र जन कल्याणका लागि ठूला ठूला त्याग गर्ने राष्ट्रिय नेतृत्व दिने राजमुकुटको देश हो भन्नु हुँदै उहाँले राष्ट्र नायक श्री ५ महाराजाधिराज सरकारबाट भोका नांगा जनता प्रति मेरो पनि उत्तर दायित्व छ भन्ने हुकुम बक्सेको कुरा बहुजन हिताय बहुजन सुखाय नीतिको उज्ज्वल उदाहरण हो भन्नु भयो ।

अन्तमा बुद्ध जयन्ती समारोह समितिको सचिव श्री रत्न बहादुर बज्राचार्यले धन्यवाद ज्ञापन गर्दै भए पछि सभा विसर्जन भएको थियो ।

थाई बुद्ध मन्दिरको शिलान्यास

भूतपूर्व प्रधानमन्त्री श्री कोर्तिनिधि विष्टले बैशाख पूर्णिमाको दिउसो क्षान्त्वकुटी विहारमा थाइल्याण्डका जनताले आनन्द कुटी बिहारलाई उपहार स्वरूप दिएको ४ फोट अग्लो स्वर्ण लेपन गरिएको धलोटको बुद्ध मूर्ति स्थापना गर्नलाई मन्दिरको शिलान्यास गर्नु भयो । उक्त अवसरमा थाई कार्यवाहक राजदत्तको पनि उपस्थिति थियो ।

थाई बुद्ध विहारया लागी सहायता
तुल्सीमाथा पाँचे आर्थिक सहायता   रु. १००।-

बौद्ध संस्कृति सम्बन्धी प्रवचन गोष्ठी

२५१९ साँ बुद्ध-जयन्तीको साप्ताहिक कार्यक्रम अन्तर-

गत माननीय शिक्षा सहायक मंत्री श्री भोलानाथ क्षाको अध्यक्षतामा बुद्ध र बौद्ध संस्कृति सम्बन्धी भएको थियो । सो प्रवचन गोष्ठी गोल्ल्या निवास गणबहालमा भएको थियो ।

उक्त प्रवचन गोष्ठीमा भूतपूर्व मंत्री श्री भूवन लाल प्रधानले कपिल वस्तु, लुम्बिनी र देवदहको ऐति-हासिक चर्चा गर्नु हुँदै कोलीय राज्य र कपिलवस्तुको बीच लुम्बिनी त्यस बेलाको मनोरञ्जन स्थल थियो भन्नु भयो ।

नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठानका सदस्य श्री चूडा नाथ भटुरायले नेपालबाट संस्कृत भाषाको माध्यमबाट विश्वलाई बुद्ध धर्मको प्रचार प्रसार गर्न ठूलो योगदान मिलेको कुरा उल्लेख गर्नु भयो ।

श्री राम प्रसाद मानन्धरले सुवृद्धिमा जागृत भएर आफुलाई चिन्नसक्नु र सुख र दुःख रहित जीवन नै निर्वाण हो भन्नु भयो ।

श्री अयोध्या प्रसाद प्रधानले मानिसहरूलाई कर्तव्य परायण हुनु शिक्षा बुद्ध धर्मले दिएको छ भन्नु भयो ।

समाप्तिको आसनबाट श्री भोलानाथ क्षाले—नेपालमा जन्मनु भएका भगवान गौतम बुद्धको नामले नेपालीलाई विश्वमा चिनाएको कुराको चर्चा गर्नु हुँदै बुद्धको विश्वव्यापी सन्देश द्वारा नेपाली जातीलाई शान्ति प्रिय जनताको रूपमा चिनाएको कुरा बताउनु भयो ।

उहाँले धर्ममा भेदभाव गर्नु वास्तविक धर्म होइन भन्नु भएको थियो ।

समारोहको शुरूमा २५१९ साँ बुद्ध जयन्ती समारोह समितिका सचिव श्री रत्न बहादुर वज्राचार्यले स्वागत भाषण गर्नु हुँदै बुद्ध जयन्तीको अवसरमा गौतम बुद्धको

आनन्द भूमि

बारेमा विभिन्न पक्षमा अध्ययन गर्ने प्रेरणा मिलेको कुरा बताउनु भयो ।

अन्तमा सह सचिव श्री कनकमान शाक्यले धन्यवाद ज्ञापन गर्नु भयो ।

नेपाली बौद्ध चित्र प्रदर्शनी

२५१९ गूगु बुद्ध-जयन्ती या उपलक्षे धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया आयोजनाय् धर्मकीर्ति विहार थीघले नेपाली बौद्ध चित्र प्रदर्शनी व भों स्वाँ या प्रदर्शनी अभूत पूर्व कथं जुल । उक्त भों स्वाँ बर्मायाम्ह अनगारिका मागुण-वतीया पाखे सयका सीका कापि अध्ययन गोष्ठीया सदस्य व सदस्या पिनिगु हस्त कला खः ।

बौद्ध चित्र कला प्रदर्शनया नापं युवा कलाकार समूह्या श्री रविन्द्र ज्यापु, गोपाल चित्रकार, बैकुण्ठ मान, अरुण मान सदस्य पिनि पाखे तथार जूगु ४ फोट ६ इच्च या भगवान् बुद्धया परिनिर्वाण आकारगु साप बाँलागु मूर्ति-या न प्रदर्शन जुल ।

बहनिया कार्यक्रम

मिक्तु अश्वघोषया सभापतित्वे छागु सार्वजनिक सभा जुल । पञ्चशील प्रार्थना लिपा मयजु कमल तारा, सर-मिला, निल शोभा मिला व कविता पिनि पाखे स्वागत गान व बौद्ध गीत या कार्यक्रम जुल ।

धर्मवती अनगारिका या पाखे स्वागत भाषण लिपा माँया गुणया बारे श्रीमती हेरादेवी पाखे गीत कार्यक्रम जुल । अन्ते धर्मकीर्ति विहारे बौद्ध धर्म परीक्षाय् व बौद्ध परियति शिक्षा जाँचे प्रथम वोपिन्त पुरज्कार वितरण या ज्या सम्पन्न जूगु समाचार दु ।

दक्षिणे लिपा असंया अन्नपूर्ण ज्ञानमाला भजन कार्यक्रम कोचाल ।

पुस्तक प्रदर्शनी

बुद्ध्या महापरिनिर्वाण जूगु २५१९ दं क्यंगु
उपलक्षे त्रिभुवन विश्व विद्यालयया सफु वर्थी (पुस्तकालये)
बुद्ध-बुद्धधर्म सम्बन्धी पुस्तक व पत्र पत्रिका प्रदर्शन यागु
समाचार दु ।

विरामी तयेत फलफूल व विस्कुट वितरण

२५१९ दं क्यंगु बुद्ध जयन्तीया लसताय् धर्मकोर्ति
बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया पाखे वैशाख पुन्ही खुनु वीर
अस्पताल, कालीमाती टी. बी. अस्पताल, टेकु अस्पताल,
व कान्ति शिशु अस्पताले चर्चापि रोगी तयेत फलफूल व
विस्कुट वितरण जूगु दु ।

गण महाविहारया सिद्धार्थ स्वास्थ्य सेवा संघ
पाखे नं वीर अस्पताल छगुली चर्चापि विरामी तयेत विस्कुट
व मेमेगु पदार्थ वितरण यागु समाचार दु ।

बुद्ध्या शान्ति उपदेशया बारे गोष्ठी

२५१९ दं क्यंगु बुद्ध जयन्तीया उपलक्षे बुद्ध शासन
सेवा समितिया आयोजनाय् गण महाविहारे बुद्ध व बुद्ध्या
शान्ति उपदेशया बारे प्रवचन गोष्ठी समारोह सम्पन्न जुल ।
थुगु गोष्ठी समारोह थों फत्ते बहादुर सिह्या समापत्तिवे
व मातृतीय परराष्ट्र मन्त्री प्राठ० कृष्णराज अर्यालया प्रसुष
अतिथित्वे जूगु खः ।

उगु समारोह मिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर द्वारा
पञ्चशील प्रदानं शुरु जुल । दक्कले हाथां बुद्ध शासन सेवा
समितिया सत्त्विव मिक्षु सुमंगलं स्वागत भाषण याना
विज्यात ।

उगु गोष्ठी समारोहे राजकीय प्रक्षा प्रतिष्ठान
थों सूर्य विक्रम झवाली, आचार्य थों अद्योध्या प्रसाद प्रधान
पाकिस्तानी राजदूत थों अनायातुल्ला, सेन्ट जेवियर
स्कूलया भूतपूर्व प्रिन्सिपल थों जान० के० लाक, थों हुलास

चन्द्र गोलछा भातुपिसं थःथगु दिवार प्वंका दिल ।

सभायति आसनं थों फत्ते बहादुर सिंह भाजुं
भगवान बुद्ध नेपालया गौरब खः व बुद्ध्या शान्ति संदेश
यात पालनं जक विश्व शान्ति सम्भव ध्यादिल । अन्ते
थों राजमान उपासकया धन्यवादं गोष्ठी कोचाल ।

शान्ति निकुञ्ज विद्यालय

२५१९ दं बुद्ध्या गुणानुस्मरण दिवस बुद्ध जयन्तीया
लसताय् शान्ति निकुञ्ज विद्यालये गौतम बुद्ध महामानव
खः धयागु विषय कया प्रवचन गोष्ठीया आयोजना यागु
समाचार दु ।

प्रभात फेरि व ज्ञानमाला भजन

असंया अन्नपूर्ण ज्ञानमाला भजन खलःया पाखे अभूत-
पूर्व कथं बुद्ध मूर्ति खः जात्रा नार्प प्रभात फेरि सुधे ४
बजे निसे जूगु व चित्र प्रदर्शनी अले बहनि ज्ञानमाला
भजन जूगु समाचार दु ।

इवा बहाले

कुसुंबियालाछि स्वाँया पुन्ही खलः पाखे य्वा बाहाले
बुद्ध पूजा, बायज वितरण, स्त्रोत्र पाठ व मिक्षु ज्ञानपूर्णिक
द्वारा धर्म देशना व थ्री बद्री रत्न वज्राचार्य पाखे स्त्रोत्र
पाठ अले बहनि दोपावली व अन्नपूर्ण ज्ञान माला भजन
जूगु समाचार दु ।

हर्ष चत्य महाविहारे धर्म देशना

२५१९ दं क्यंगु बुद्ध जयन्तीया लसताय् हर्ष चत्य
विहार (असं हाकु बाहा) या थद्वातु पिनि आयोजनाय्
मिक्षु अश्वघोष व धम्मवती अनगारिका पिनि पाखे बाछि
यंकं बुद्ध धर्म बारे उपदेश दीगु कार्यक्रम जूगु समाचार दु ।

ओंबहाया नःबहि

नव युवक तयेगु कलबया आयोजनाय् नहेन यंकं मिक्षु
अश्वघोष व धम्मवती पाखे धर्म देशना जूगु समाचार दु ।

न्हृज्या खलःया पलाः

२५१९ दं बुद्ध जयन्तीया उपलक्षे फसिक्षयब “न्हृज्या खलः” परिवार या ग्वःसाकर्थ माननीय भूमिसुधार मन्त्री श्री जोगमेहर थ्रेठ्या सभापतित्वे बौद्ध प्रवचन गोष्ठी रंजना हले सम्पन्न जुल । उगु गोष्ठी भिक्षु सुमंगल पाखे पञ्चशील प्रदानं शुरु जुल । न्हापां न्हृज्याः खलया अध्यक्ष श्री राम मानन्धरं स्वागत भावण विद्या दिल ।

भिक्षु अश्वघोषं— मनुखं यागु भिगु व मर्भिगु कर्म भोग सी धुँका मखु म्वाना च्वंबले हे भोग यायेमाः धयागु बुद्ध या विचार खः धासे विश्व शान्ति धयागु म्हुतुं जक हाला जुड्गु खैं मखु । बुद्धया उपदेश अनुसार शोषण विहीन ज्या याना यंके फुसा जक शान्ति संभव दु धया विज्यात ।

धम्मवती अनगारिकां— मने हाकुगु खिति दत्तले यात सुनानं शान्ति प्राप्त याये फे मखु । उर्कि हाकुगु तुगः यचुका स्वार्थ भावना व अज्ञानता यात सातुका छोय फुसा जक मनू दुःखं मुक्त ज्वी फु धया विज्यात ।

राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठानया कुलपति श्री सूर्य विक्रम ज्वालों मनुखं मनू प्रति प्रेम व सद्भावना क्यने फत धाःसा शान्ति अवश्यम्भावी ज्वी धया दिल ।

श्री आशाराम जाक्यं— गौतम बुद्ध मनू मात्रया दुःख गरीबो चिन्ताया मूल कारण पत्ता लगे याना उकियात प्यदंक पाला छोयेगु उपाय बुद्धं कना विज्यागु दु धासे बुद्धया प्यंगु आर्य सत्ययात बाँलाक ध्वायिक व्याख्या याना विज्यात ।

उक्त सभाय श्री शान्ति स्वरूपं बुद्ध छुं सम्प्रदाय वादे तक्यना मच्वसे मानववादी जुया बहुजन हिताय बहुजन सुखाय लंपुइ विज्याग्ह महापुरुष खः धया दिल ।

आनन्द भूमि

सभापति आसनं न वाना माननीय मंत्री श्री जोगमेहर थ्रेठ्य— श्री ५ महाराजाधिराज सरकारं नेपायात शान्ति क्षेत्र घोषित याये माल धका तथा बिज्यागु प्रस्ताव शान्ति या दूत गौतम बुद्धया अभिलाषायात पूरा यायेगु छगु बवातुगु पलाः खः धया दिल ।

अन्ते न्हृज्याः खलः या सचिव श्री राजेश कुमार मालाकारं धन्यवाद ज्ञापन याना दिल ।

ललितपुर शंखमूलमा धर्म उपदेश

श्री जल शयनो नारायण कीर्तन मण्डलको आयो-जनामा ललितपुर शंखमूल स्थित नारायण कीर्तन भवनमा अनगारिका धम्मवतीबाट ल्केश रहित निर्मल मनको महत्व बारे सरल र चित्ताकर्षक शैलोमा सार गर्भित धर्म देशना भयो ।

धर्म देशना गर्नु हुँदै वहाँले भन्नु भयो— मानसिक आनन्द र शान्ति विना भौतिक सुखले मात्रै मानव जीवन सच्चा अर्थमा सुखो हुन सक्तैन भन्ने चर्चा गर्नु भयो । वहाँले फेरि भन्नु भयो— मानव मात्रले आफ्नो मनलाई हर किसिमको ल्केशबाट मुक्त पारेर स्वच्छ र निर्मल बनाउनु पर्छ या कमसेकम यसको लागि प्रयास गर्नु पर्छ । विश्वमा जुनसुकै धर्मको पाने आधार स्तम्भ यही नै हो । ल्केश रहित स्वच्छ र निर्मल मनले मात्र परमानन्द, परम शान्ति र ज्ञान ज्योतिको अनुभव गर्न सक्छ ।

श्रीमती सुजाता नाडुराजाया स्वागत

लंकानिसे शाइ च्वंम्ह सुजाता नाडुराजायात धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठी पाखे स्वागत यागु समाचार दु । उक्त अवसरे वेकनं दायक पक्षं याये मागु कर्तव्य या वारे ध्वायिक व्याख्या याना दिल । पञ्च शील काइपि दायक पक्षं सीका तये मागु खैं छता न्हृथना धया दिल— हिंसा याय मख

जक धयां मगा मेपिन्त उपकार नं याय् सयके माः । खुया
काये मखु धयां मगाः मेपिन्त छूं बी नं फयक्य माः अले
अध्ययन गोष्ठीया सचिव सुश्रो सुमन कमल धन्द्वावद ज्ञापन
याना उपहार प्रदान याना दिल ।

यले (ललितपुरे) बुद्ध जयन्ती

यले दे० दे० साप संगठनात्मकं बुद्ध जयन्ती न्यायेका
वया च्वंगु ढंग मेमेथाय् यापिन्त नं आदर्श काय् बह जू ।
छगु छगु त्वालं बुद्ध जयन्ती पा॒ः कथा यंकूथे॑ च्वंगु बुद्ध
जयन्ती यलया वडा नं १ कं गुसीगा कोपुण्डोलया आयोज-
नाय् जेठ १०, ११, १२ स्वन्हु यंकं बुद्ध जयन्ती भव्य रूपं
जुल धागु समाचार दु ।

श्री अनन्तराम शर्मा भट्टराइया सभापतित्वे जेठ १०
गते वैशाख पुन्ही छन्हु न्हो छगु तः धंगु बौद्ध सभा जूगु
दु । जेठ ११ गते बुद्ध मूर्तिया यात्रा अभूतपूर्व कथं जूगु
समाचार दु । कोपुण्डोलया गुंसीगाले न्हगु निर्माण जूगु
शान्ति विहारे बुद्ध मूर्ति स्थापना जूगु नं समाचार दु ।

यलया शाक्यर्णसह विहारे व सुमंगल विहारे नं विभिन्न
प्रकारया कार्यक्रम दयेका बुद्ध जयन्ती माने यागु समाचार
दु ।

ध्यान भावनाया कार्यक्रम

सुमंगल विहारे विष्टतनामयाभ्यु भिक्षु छम्हेस्यां
बौद्ध ध्यान शिविरया कार्यक्रम लच्छ मयाक दयेकूगु व
उक्त ध्यान कार्यक्रमे नवयुवक्त व बुद्धिजीविवर्गं अभिलिङ्गि
कथा भाग कागु समाचार दु । बलम्बुइ नं ध्यान भावनाया
कार्यक्रम जूगु समाचार दु ।

यलया चापागाउँ, ठेचो, बोडेगाँ, सुतगुठी नं वैशाख
पुन्ही खुनु बुद्ध पूजा भजन व उपदेश आदि कार्यक्रम देका
बुद्ध जयन्ती माने यागु समाचार दु ।

लुभु गामे नं बुद्ध संव युवक भजन खलः व त्वायार्पि
मिले जुया बुद्ध मूर्ति जात्रा याना, बुद्धया उपदेशत भोते
च्वया थासं थासे टिका बुद्ध जयन्तीया महत्व कना बैशाख
पुन्ही माने यागु समाचार दु ।

बुंगे बुद्ध जयन्ती

बुंगमतीया प्रधान पंच श्री रत्नमान या नेतृत्वे बुंगे
विशेष बौद्ध जागृति वया च्वंगु व नव युवकतसे सहयोग
विया च्वंगु समाचार दु ।

जेठ १० गते अहोरात्री नाम संगीति पाठ, ११ जेठ
मुथनिसे॑ ज्ञानमाला भजन, प्रधान पंच रत्नमानया अध्यक्ष-
ताय् बौद्ध सभा । न्हने न्हगु बुद्ध मूर्तिया रथ यात्रा जुया
बहनि करुणामयया लिङ्कसं च्वंगु जिर्णोद्धार जूगु देगले बुद्ध
मूर्ति स्थापना जूगु समाचार दु ।

भिक्षु गुणघोष

लंकाय् न्हेद तक बुद्ध धर्म अध्ययन याना भिक्षु जुया
निलाया विदा कथा नेपाः विज्याना हाकनं लंका लिहाँ
विज्यात ।

बुंगे स्वयम्भू ज्ञानमाला भजन

बुंगमती ज्ञानमाला भजन खलया निमःत्रणा कथं
स्वयम्भू ज्ञान माला भजन खल बुंगे वना सुथे ७ बजे निसे॑
११, १२ बजे तक अखण्ड रूपं ज्ञान माला भजन हाला
स्थानोय श्रोतागणतेत प्रभावित यागु समाचार दु ।

बुंगे बौद्ध अध्ययन गोष्ठी

श्रीघः धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया गाँ गामे बुद्ध
धर्म प्रदार या॒ः बनेगु उद्देश्य कथं असार ७ गते भिक्षु
अश्वघोषया सभापतित्वे बौद्ध गोष्ठी जुल । पंचशाल
प्रार्थनां लिपा मय्जु कमल तारा, सरमिला, कविता व
मिला पाखे॑ स्वागत यान जुल ।

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया अध्यक्षा अनगारिका
धर्मवत्तीं उक्त अध्ययन गोष्ठीया परिचय बिसें भगवान्
बुद्धया करुणा मय ज्वीत छु याथमा धयागु खं
ध्वाथ्वीक कना बिज्यात ।

रमा बनियां शिक्षाया बारे रचना न्यंके धुनेवं स्वास्थ्य
लाभया बारे मीना बनियां थःगु मन्तव्य बिया दिल । अनं
लिपा निल शोभा स्थापितं मिक्षु संघया स्थापनाया बारे
रचना न्यंकल ।

बुंगमतीया प्रधान पंच श्री रत्नमान पाखे थःगु मन्तव्य
प्वंकेगु ज्या जुल । वेक नं धयादिल—“नजिकको देउता
हेला” धाःथे बुद्ध जन्म भूमि नेपाले जन्म जुया नं बुद्ध
म्हमस्यु व बुद्ध धर्म अध्ययन याये मखं । काठमाण्डु निसें
जिमिथाय् बुंगमती गामे थंक वावो मधासे बौद्ध अध्ययन
गोष्ठी परिवार सर्च्छ मयाक काया बुद्ध संदेश न्यंकः
फागुलि जिंपि साप लयताः । थथे गाँगामे बुद्ध धर्म प्रचार
यायेगु कार्यक्रम साप बाँला जू ।

थौं कीत बुद्ध धर्मया अध्ययन यायेगु अत्यावश्यक
खना । उक्त जिमिसं थन “बौद्ध धर्म विकास परिषद्”
छगू दयेका । थन बुद्ध धर्म अध्ययन यायेगु छुं क्षेत्र मढुनि ।
एसानं सःथे फुर्थे थुउसि बुद्ध जयन्ती माने याना । संयुक्त
राष्ट्र संघं हे बुद्धयात माने यात धासेली बुंग गामं जक
छाय् माने मयाय धयायें मती बल । थथे सलाह जूगु
अनुसारं बुंगमती वासी तयेगु सहयोगं बुद्ध मन्दिर छगू
दयेका माननीय भूमि सुधार मन्त्री श्री जोगमेहर पाखें उक्त
बुद्ध मूर्ति उद्घाटन कार्यं सम्पन्न जुल धका प्रधान पंच
श्री रत्न मानजुं धया दिल ।

बिचे बिचे बौद्ध गान दया कार्यक्रम रुः रुः धाः अन
लिपा श्री बरदेश मानन्धरया पाखे बुगे च्वांपिके बौद्ध
जागृति दया बोगु व करुणामय गुण खने दुगुलि लयता

बोगु खं बुद्ध धर्मया थःगु अनुभवया खं न्हाथना दिल ।

असार ७ गते बहनिसिया कार्यक्रम सभापतिया
बिसजंन भावणं ११ बजे कोचाल ।

८ असार खनु सुये न्हागु बुद्ध बिहारे व करुणामयया
थाय् बुद्ध पूजा जुल । उपदेश कार्यक्रम व दान बीगु कार्य
ज्या सिधेवं धर्मकीर्ति अध्ययन गोष्ठीया बौद्ध अभियान
कार्यक्रम कोचाल ।

बुंगमतीया प्रधान पंच प्रमुख नव युवकत व श्रद्धावान
पिनिगु अपूर्व सहयोग खना धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया
परिवार साप लयतागु जक मखु आश्र्वय नं चाः ।

सर्च्छ मयाक काठमाण्डुं वंपित जलपान याका दिल ।
भोजन तयार यायेतनं प्रधान पंच प्रमुखं भतुली छवना
मागु गुहाली याना दिगुलि अध्ययन गोष्ठीं वेकपिनि प्रति
कृतज्ञ जू धयागु खं अध्यक्षा पाखे प्रकट यागु दु । अध्ययन
गोष्ठी परिवार पाखे न्हागु बुद्ध मन्दिर निर्माणया लागै
आर्थिक सहायताया रूपे रु. ५०५।५० न्यासः व न्यार्का
त्या बिया बोगु समाचार दु ।

खपे (भक्तपुरे) बुद्ध जयन्ता

२५१९ दे क्यंगु बुद्ध जयन्तीया लसताय् (उपलक्ष्ये)
खपे मिक्षु अश्वघोषया सभापतित्वे “बौद्ध दर्शन अध्ययन
परिषद्” उद्घाटन समारोह सम्पन्न जुल । उक्त अध्ययन
परिषदया समुद्घाटन माननीय भूमि सुधार मन्त्री श्री
जोगमेहर श्रेष्ठ पाखे सम्पन्न जुल ।

उक्त समारोह बौद्ध दर्शन अध्ययन परिषदया सचिव
श्री धर्म सुन्दर तुलाधरया स्वागत भाविणं शुभारम्भ जुल ।

उक्त परिषदया अध्यक्ष श्री सप्त चन्द्र बज्राचार्यं
प्रगति प्रतिवेदन न्यंका बिज्यात ।

बौद्ध दर्शन अध्ययन परिषदया सलाहकार श्री सम्पक

रत्न वज्राचार्यं खपे थज्यागु बौद्ध दर्शन अध्ययन परिषद स्थापना जूगु खना अपार हर्ष जूगु खें न्हाथना विज्यात ।

मिक्षु विवेकानन्द बुद्ध धर्मया व्वाख्या याना विज्यात ।

भक्तपुरया का. वा. प्र. पं. हरि गोपाल कर्मचार्य, सदस्य सचिव गाउँफक्के श्री मदन कृष्ण हाडा, विद्यार्थी मिकेतनया मा० श्री नरेन्द्र हाडा। पिसंनं थःथःगु मन्तव्य पंका दिल ।

प्राध्यापक श्री योगेन्द्र प्रधानं बुद्धयात कीसं छ्यों छाय् कोछुका श्रद्धा प्रकट याना च्वना, छाय् बुद्ध सूर्ति या न्हाने छ्यों कुछुइ मास्ते बझु धयागु खें बाँलाक ध्वा अधीक व्वाख्या याना दिल ।

सभापति पाखे बौद्ध दर्शन अध्ययन यायेगु तरिकाया बारे सुकाव बी धुनेवं श्री श्याम भक्त कायण्ठ या धन्यवाद ज्ञापनं सभाविसर्जन त्रुल ।

खप बौद्ध संघया आयोजनाय् २५१९ गूगु बुद्ध जयन्तीया उपलक्षे प्रभात फेरि, धर्म देशना, बुद्ध धर्म सम्बन्धो हाजिर जवाफ प्रतियोगिता आदि कार्यक्रम दयेका बुद्ध जयन्ती उत्सव सम्पन्न जूगु समाचार दु ।

खप मुनि विहारया आयोजनाय् सकसिगुं सहयोगं बुद्ध प्रतिमा रथ यात्रा याना नगर परिक्रमां लिपा सार्वजनिक बौद्ध सभा जूगु समाचार दु ।

संको (साँखु) गामेनं बुद्ध जयन्ती समारोह बौद्ध अध्ययन गोष्ठीया आयोजना जूगु समाचार दु ।

भोटे (बनेपाय) बुद्ध जयन्ती

भोदेया सुदर्शन विहारं बुद्ध प्रतिमा रथ यात्रा नगर परिक्रमा याना चन्द्रकीर्ति विहारे थ्यनेवं बुद्ध पूजा आदि याना बुद्ध जयन्ती समारोह सम्पन्न त्रुल । समाचार दु थ्व वंगु बुद्ध जयन्ती समारोहे बनेपाया ज्ञानमाला भजन छलः व सेमेगु बाजं छलःतसें व जनतां अभिरूचि क्या भाग क्या

दिल । विशेष उत्साह पूर्वक बुद्ध जयन्ती माने यात । सुदर्शन विहारे भिक्षु बोधसेनया पाखे बुद्ध धर्मया बारे उपदेश बीगु कार्यनं थुउसि त्रुल । चन्द्रकीर्ति विहारे भिक्षु महापन्थ पाखे शील प्रदान व बुद्धया बारे उपदेश त्रुल ।

नेपालगञ्जे बुद्ध जयन्ती

श्री हर्षमान वज्राचार्यद्वारा निर्मित हर्षकीर्ति महा विहारया आयोजनाय् २५१९ दें क्यंगु बुद्ध जयन्ती जेठ ११ गते धर्मशालाय् चर्चापि विरामी तयेत निशुल्क बासः इना विया नापं मेमेगु नये त्वनेगु नं वितरण याना रचना-त्मक ढंगं बुद्ध जयन्ती मानेयागु समाचार दु । थुकथं बुद्ध जयन्ती माने यायेगु चलन मेथासं नं यायेगु बानि बसे यायेमा: धयागु चर्चा दु ।

बुटबले बुद्ध जयन्ती

२५१९ द क्यंगु बुद्ध जयन्ती बुटबल बुद्ध जयन्ती समारोह समिति पाखे प्रभात फेरि, ज्ञानमाला भजन, उपदेश, बुद्ध प्रतिमा रथ यात्रा, हाजिर जवाफ प्रतियोगि-तादि विभिन्न प्रकारया कार्यक्रम दयेका बुद्ध जयन्ती समारोह सम्पन्न जूगु समाचार दु ।

चैनपुरे बुद्ध जयन्ती

२५१९ देया दुद्ध जवन्ती चैनपुर सिद्ध विहार ज्ञान माला समितिया आयोजनय सप्ताह व्यापी बुद्ध जयन्ती माने यागु समाचार दु । जेठ १० गते स्थानीय हाइस्कूलया परिवार सिद्ध विहारया उपासक उपासिकार्पि लिलेजुया श्री चन्द्र ज्योती शाक्यया सभापतित्वे बौद्ध साहित्य गोष्ठी या रूपे बुद्ध जयन्ती समारोह सम्पन्न त्रुल । बैशाख पुन्हो खुनु बुद्ध प्रतिमा रथ नगर परिक्रमा याना सार्वजनिक सभा जूगु समाचार दु ।

पोखराय् नं बुद्ध जयन्ती समारोह भव्य रूप माने

यागु समाचार दु :

तानसेने बुद्ध जयन्ती

तानसेने आनन्द विहार व महा चैत्य विहारया उपासक उपासिका पिनिगु सयुक्त आयोजनाय् २५१९ दं या बुद्ध जयन्ती समारोह विभिन्न कार्यक्रम दयेका सम्पन्न जूगु समाचार दु । सुथे विमलानन्द पाखे शील प्रदान, बुद्ध पूजा व भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर पाखे उपदेश बीगु ज्या सम्पन्न जुल । दोष्छि मयाक विद्यार्थीं वर्ग पिन्त कल्प वृक्ष (सिमाय ना ना प्रकारया वस्तु खाया नम्बर अनुसारं वस्तुत इना बीगु) दान याये सिध्येवं राहुलया प्रब्रज्या मूर्ति नापं दुगु बुद्ध मूर्ति छः यात्रा जूगु समाचार दु ।

तानसेनया स्कूल स्कूलया बिचे जूगु बौद्ध हाजिर जवाफ प्रतियोगिताय पद्मोदय माध्यमिक विद्यालयं त्याकुगु समाचार दु ।

धराने बुद्ध जयन्ती

२५१९ दं बुद्ध जयन्ती धरानया बुद्ध विहारया आयोजनाय् बाँलाक छःङः धायक सम्पन्न जूगु समाचार दु । शील प्रार्थना व बुद्ध पूजां लिगा भिक्षु सुदर्शनं उपदेश विद्या विज्यात । न्हिने श्री गोविन्द सोक्तानया सभापतित्वे जूगु बुद्ध जयन्ती समारोह सभाय् प्रमुख अतिथि भिक्षु सुदर्शनं नंवाना छी नेपालीतसे छाय बुद्ध जयन्ती माने याय मागु छं छ्वा श्वीक कना विज्यात ।

उक्त समारोहे पण्डित दीननाथं जीवने धर्मया महत्व यक्कं दु उक्कों बुद्ध धर्म कथं जीवन छ्यलायंक्य कुसा तःधंगु वासः खः धया दिल ।

प्रा० हरि भक्त त्यौपान्यं बुद्धया दार्शनिक व सरल विचार प्रत्येक नेपालीया नुगले दुसुलाच्चंगु दु धयादिल ।

भोजपुरे बुद्ध जयन्ती

भोजपुर टक्सार स्थित शाक्य मुनि विहारया उपासक उपासिकापिनि आयोजना कथं बुद्धपूजा व बुद्ध मूर्ति यात्रा याना न्हिने सार्वजनिक सभा जुल । उपस्थित जूपि दर्शक व बुद्ध जयन्ती समारोहे भाग कार्यि भक्तजन विन्त प्रसाद इना बीगु ज्या सम्पन्न जूजु समाचार दु । भोजपुरया बुद्ध मूर्ति जात्राय दाका खलः व धाःखि आदि सांस्कृतिक बाजा खलः तसे श्रद्धा पूर्वक भाग कागुँल न्ह्याइपुसे व उत्साह नं बढे जूगु समाचार दु ।

नुवाकोट जिल्ला त्रिशूली स्थित सुगतपुर विहारेन विभिन्न प्रकारया कार्यक्रम दयेका बुद्ध जयन्ती माने यागु समाचार दु ।

रीडी गुलमी बुद्ध जयन्ती

स्थानीय ज्ञानमाला संघया आयोजनाय सुश्रृतिसे २५१९ दं क्यंगु बुद्ध जयन्ती उत्सव जेठ ११ गते रीडी बुद्ध विहारे भव्यरूपं माने यागु दु । अनागारिका चुल सुभद्रां संगीत शैलों बुद्धया उपदेश व्याख्या याना स्थानीय जनतायात बुद्ध धर्म छ्वा श्वीका ब्यूगु समाचार दु ।

स्वयम्भूइ बुद्ध जयन्ती

स्वयम्भू विकाक मण्डल पाखे बुद्ध जीवनी लाला व बौद्ध चित्र प्रदर्शनी आदि कार्यक्रम दयेका बुद्ध जयन्ती माने यागु समाचार दु ।

आनन्द कुटी मेला

जेठ ११ गते बैशाख पुन्हो खुनु अन्तर्राष्ट्रीय बौद्ध पुण्यतिथि अमूल पूर्व कथं सम्पन्न जुल । साधु ! साधु !! शब्द विद्या क्षोलाकं च्वना पूजा न्ह्याका च्वन । मनूत खुशी बाः वये थें वया नं च्वन । पूज्य प्रज्ञानन्द महास्थविरं

बुधदया वारे उपदेश बिया बिज्यात । अनंतोपा बुधदया
अस्तिधातु प्रदर्शन जुल । सँय्तेगु अद्वाया प्रदर्शन नं जुल ।
बाँलागु रंगी चंगी स्वां ह्याया चंगु कथव थे जुल । ११ बजे
निसे भक्तजनपिनि भोजनया लागी को खात । क्षीर भोजन
या प्रबन्ध जुल । सकस्यां प्रसाद साप सा धा धां नया
च्वन । आनन्द कुटी बुद्ध जयन्तीया विशेषता खः बान्हिई
तक वक्को सित क्षीर भोजन याकेगु । चन्दा व्यू पिनि नं
लय लय ता वो । चन्दा बियागु भिथाय व मिंगु ज्याय
लात खनि का धा धां वना धर्मकीर्त अध्ययन गोष्ठीया
परिवार तसे लथल जवना प्याचाः पिन्त न्ह्योने थ्यंक वना
लः त्वंका च्वन ।

छ्वेलुम्बिनी विकासया चित्र प्रदर्शनी स्व इवं सिच्चुक
सिमाद्वे न्ह्याइपुका च्वन । थुकथं आनन्द कुटी बुद्ध
जयन्ती सम्पन्न जुल ।

मरु विग्रननिस बुधद जयन्ती

देय् दय थे मरु विग्रननि विभिन्न कार्यक्रम दयेका
बाँलाक न्ह्याइपुक बुद्ध जयन्ती माने याना चंदंथे थुउसि नं
माने यागु समाचार दु ।

ज्यापुन्हीया आनन्द कुटी कार्यक्रम

सदां थे न्ह्याइपुक ज्ञानमाला भजन व बुद्ध पूजां लिपा
भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविरं उपदेश बिया बिज्यात । वसपोलं
न्हापां आनन्द कुटी विहारया श्री गणेश गुकथं जुल धयागु
इतिहास न्ह्यथना दिवंगत धर्मलोक महास्थविर या महान
उद्योगया वारे चर्चा याना बिज्यात । प्रतीज्ञा धयागु बळाके
मा । दुगु थायया रक्षा याये सयेक्य मा धका नं धया
बिज्यात । उपदेश या खें न्ह्यथना धया बिज्यात— समाजे
च्वना ज्यायायेगु नं अःपु मजू । याना चंमेसित सहयोग
मध्यसे मेपिसं यागु ज्या जि याना धका देगले गजू छू ज्वी

पि मनत दु । भगवान उद्धया पाले ज्यापि भिक्षुपि
दया वंगु खें घटनात्मक कथा कना बिज्ज । मेपिसं यागु
ज्या यात फुकं जि याना धायेगु बालि व्या, बाँलागु बानि
खः धया बिज्यात ।

ज्यापुन्ही खुनु श्री धर्मबीर शाक्यं दिवंगत जू पिनि
नाम आनन्द कुटी विहारे कार्यं उपासक उपसिका पिन्त
जलणान संग्रह याका दिल ।

कालिम्पोङ्के बुधद जयन्ती

कालिम्पोङ्के धर्मोदय समाया आयोजनाय बुद्ध जयन्ती
भव्य रूपं माने यागु समाचार दु ।

एकादशी पर्वत चैत्य पूजा

भोटे ध्यान कुटीया आयोजनाय लय लथया एकादशी
खुनु ज्येष्ठ ७ गते दछु टोलया अशोक चैत्य पूजा, असार
५ गते स्वधा हिटी फुसे चंगु चैत्य पूजा व धावण ३ गते
बकु टोलया चैत्य पूजा सम्पन्न जुल ।

असार ५ गते सुथे द्वा । बजे भोलाडा वही ज्ञानमाला
संघ पाखे ज्ञानमाला भजन धुनेवं ७ । बजे चैत्य पूजा
जुल । बुद्धपूजा धुनेवं श्री केशव देवजुनु धया दिल—

थन भोटे ध्यानकुटी पाखे बरोवर थ योगु बोड
कार्यक्रम दयेका धर्मदा चेतना दयेका ध्यूरुलि ध्यानकुटी प्रति
व विशेष येलं निसे बरोडर बिज्याना उपदेश बिया बिज्याहृ
धर्मवती गुरुमां यात धन्यवाद बिया गुरुसिंगु उपदेश व
बाखे न्यना जिनु हाकुगु नुगः यद्या वल ।

अनलिपा भिक्षु अश्वघोष चैत्यपूजा छाप् न्यायकेमागु व
थथे पूजा यानागुलि छु फायदा दु धयागु वारे बाँलाक
ध्याल्या याना बिज्यात ।

अनलिपा धर्मवतीं उपदेश याना पुण्य धयागु छाप्
याय भागु वारे ध्वाढ्वीक उपमा उपमेय मिलेयाना धया

विज्यात— थों कन्हे तानौ तां तथी आः हे दोर्लिगा सुयाते
फुसा चिकुला वयेवं लुमुक् ये खनी । अथे मछुसा आ तानो
दोर्लिगा मागु भुद् धका मसुमे च्वन धाःस। चिकुलां थुर थुर
खाका च्वने माली थे पुण्य धयागु नं याय म्वा थे च्वं
धाःस। नं चिकुलां चिकुक च्वने माली थे पुण्य कर्म याना
मतलकि दुःख ज्वी पिर ज्वी ।

दान कार्य लिपा बौद्ध कार्यक्रम कोवाल ।

आनन्द कुटी विद्यापीठ

आनन्दकुटी विद्यापीठ पाले देवे वैशाख पुन्ही खुनु
सिद्धार्थया भूति खते तथा नगर परिक्रमा याना च्वथे
थुडसिनं स्काउट सःता सिद्धार्थया खः जात्रा याना गौतम
बुद्धया जयन्ती भव्य रूपं माने यागु समाचार दु ।

प्रश्न उत्तरे प्रथम व द्वितीय

वंगु वैशाख विशेषाङ्गः आनन्द भूमि स श्री हेराकाजी
सुजिका पाखे न्यना तगु बौद्ध प्रश्नया लिसः व्यगुली प्रथम
थी ज्ञान वज्र वज्राचार्य व श्री नाति शाक्य ल. पु. द्वितीय
ज्ञगु समाचार दु ।

न्हासः लिसः कासा, ल. पु.

२५१९ दं बुद्ध जयन्तीया उपलक्षस यल नाग बहाल
अध्ययन मष्डलया भवःसा खलः पाखे प्यन्हु यंकं यल देया
तकालय ध्यापी बुद्ध व बुद्ध धर्म सम्बन्धी न्हासः लिसः
सा जुल । थुके यल देया गुंगू पुस्तकालयं द्वति (भाग)
कागु खः । श्व न्हासः लिसः कासाय् बौद्ध पुस्तकालयं
२३ गू अंक प्राप्त याना न्हापा लागु (प्रथम ज्ञगु) खः ।
जन विकास पुस्तकालयं २० गू अंक प्राप्त याना न्हापांया
तिड (द्वितीय) लागु खः । सरश्वती पुस्तकालयं १२ गू
अंक प्राप्त याना ल्यूयां ल्यू (तृतीय) ज्ञगु खः ।

लुमंक्य बहगु खे थ्व हे खः कि श्व न्हासः लिसः कासाय्
बौद्ध पुस्तकालय नाग बहालं स्वद यंकं न्हापा लाका (प्रथम
जुया) सिरपा विं (रनिङ शील्ड) पवे यागु जुल ।

बुद्ध धर्म नेपाल भाषा साहित्य सम्मेलन

बुद्ध भगवानया महाररिनिर्वाण ज्ञगु २५१९ दं क्यंगु
लसताय (उपलक्षे) लुमन्ति खलः या भवःसाले निकदगु
बुद्ध धर्म नेपाल भाषा साहित्य सम्मेलन भिक्षु प्रज्ञानन्द
नहास्थविरया समाप्तित्वे सम्पन्न जुल ।

उक्त साहित्य सम्मेलने भिक्षु अश्वघोर्वं बुद्ध धर्मं
नेपाल भाषा यात गुलित सेवा यागु दु धयागु बारे छत्वाचा
इतिहासया खे न्हाथना विज्यात— राणाते पाले नेपाल
भाषायात तत्सकं कोत्यला तःथे भिक्षु विन्त नेपालं पितना
छोगुपा परिणाम स्वरूप धर्मोदय समा जन्म जुल । धर्मोदय
समाया पाखे नेपाल भाषं 'धर्मोदय' नामं मार्सिक पत्रिका
पिहाँ बल । किंद मयाक कलकत्तां व पत्रिका पिक्या नेपाल
भाषाया बौद्ध धर्मया सेवा यात ।

भिक्षु पिनि पाखे सलंस सफूत नेवा भासं पिहाँ वड
च्यंगु खे लुमंक्यगु जक मखु अनुकरणीयगु खे खः । स्वयम्भू
ज्ञान माला भजन खलः न नेपाल भाषाया रक्षा व प्रचार
याना व इच्चंगु खे लोनंक्य मज्यु ।

थुगु साहित्य सम्मेलने बुद्ध व बुद्ध धर्मया बारे आपालं
स्पस्य लागु रचनात ध्वना न्यंकल ।

अनगारिका धर्मवर्तीं न वाना बुद्ध धर्म व नेपाल-
भाषाया विचे गुलित लिबक थः परे जू धयागु खे न्हाथना
धया विज्यात, नेपाल देया लागी बुद्ध धर्म वौ समान खः
अले नेपाल भाषा माँ समान खः । उंकि बुद्ध धर्म व नेपाल
भाषा गुबले तापाइ मखु । माँ भाष्य उन्नति यायेगु धयागु
सकसियु जन्मसिद्ध अधिकार व कर्तव्य खः ।

भिक्षु ज्ञानपूर्णिक यात श्रेष्ठ सिरपा

‘योम्ह म्हाय्’ उपन्यास अनुवाद या पलिसाय् भिक्षु ज्ञानपूर्णिक यात चवसा पासा संस्था पाखे छगु समारोह याना श्रेष्ठ सिरपा लः लहागु समाचार दु।

लुमंक्य बहगु खैं खः योम्ह म्हाय् सफू काल्पनिक उपन्यास मखु। उकी हुने च्वर्पि पात्रत नं काल्पनिक मजूसे धात्ये यापि नेपाया म्हाय् मस्त व काय् मस्त खः। छम्ह नेपा माँया म्हाय् गुलित साहसिक धयागु सीक्यत योम्ह म्हाय् स्वया दिसैँ। सफू प्राप्ति थाय् धर्मकीर्ति विहार।

धर्म चक्र दिवस

भगवान बुद्धं थःत अनुश्व जूगु खैं व थःम्हं ल्वीका क्यागु ज्ञान न्हापां सारनाथे पंचवर्गीपिन्त कना बिज्यागु उपदेशया नां धर्मचक्र खः। आषाढ पुन्ही खुनु हे धर्मचक्र प्रवर्तन याना बिज्यागु खः। उंकि आषाढ पूर्णिमा यात धर्म चक्र दिवस धाइ।

थ दिवसया महत्व या खैं थ्वीका बीत असार पुन्ही खुनु गण महा विहारे धर्मचक्र दिवस समारोह ज्वीगु समाचार दु।

अर्कों पनि निष्क्रयो !

१. बुद्धकालीन ब्राह्मण	रु. ७।-	२. बुद्धकालीन गृहस्थी रु. ८।-
३. बुद्धकालीन राजपरिवार	रु. १०।-	४. बुद्धकालीन महिलाहरु रु. ८।-
५. बुद्धकालीन परिवाजक	रु. १६।-	६. बुद्धकालीन श्रावक रु. ६।- मात्र
७. बुद्धकालीन श्राविका चरित	रु. २२।-	

यी पुस्तकहरू पाइने ठेगाना :-

आनन्दकुटी, स्वयम्भू। श्रीधः विहार, काठमाडौँ। ध्यानकुटी, बनेपा। धर्मकीर्ति विहार, नघल टोल।

हेराकाजी सुइकाः, नाग बहाल, ललितपुर

प्रतीक्षामा :-

बुद्धकालीन ब्रह्मादिदेव